TILIFON:
Ridaktsr - 4-58
Sikritar - 8-13
Tonge ridaksiə..... 13-44
Iolannar bylege..... 9-01

„КЗЫЛ ТАТАРСТАН“
Kəndəlek gəzit-Partiə Өlkə Komitite, Yzək Başqarma, Tatprofsovit, həm Şəhər Savitь orgbnь.
BRƏMNƏP BƏJƏSE 5 TIEN.

ADRIS:
г Казань, Чернышевская ул. д. № 21. ред. газ. „Кзыл-Татарстан“
9 nсь jы соца

Qzыl Tatarstan

Brləşegez өeten denja eşcelərə!
Cərşəmвe, 6 Nujəвer 1929 jыl. № 254 (2624)

JAZЫLU BƏJƏSE: 1 ajoqa - 80 t., 3 ajoqa - 2 s. 30 t., 6 ajoqa - 4 s. 50 t., 1 jloqa - 8 s. 50 t.,
CIT ILLƏRGƏ: 1 jloqa - 15 s., 6 ajoqa - 10 s., 3 ajoqa - 5 sum.
POTPISKЫLAR taratu bylegndə, cit şəhərlərdəge agintlarda, S. S. S. R. dəge өeten pocts bylklərə həm kontorlarnda alына.

Xinan Proviusiəsndə suoşlar

Nankin qəskərlərenen eşlərə şəp tygel· - Finjyisən ərmiəse Nankin qəskərlərenə nьq qarşь tora·

ŞANXAJ, 4 (Tass). Nankinnən alnqan tiligramnar, xəkymət qəskərlərenen unşlarь turnda kөn sajьn xəвər itep torsalar da, ləkin Xinan provinsiəse frontnda Nankin qəskərlərenen eşe şəp bulmasqa tieş. Rəjter agintstьvasьna alnqan xəвərlərgə kyrə, Gominsczyn (Finjyjsənnen „xalьq ərmiəse“)-ətrətlərə Nankin qəskərlərenen bөten heçymnəren kire qajtaralar həm Xəişikuanqan alьp Tinfingə qədər bulqan çirlərne qullarnda totalar. Tanşinci ərmiəsndəge saldatlarnь jartьsь suqьşudan baş tarttьlar. Şunqtan, Nankin qəskər başlqarь bu saldatlarnь Sucьzou şəhərenə kycerrgə məçвyr buldьlar. Sin - Əxo şəhərndə urnaşqan xəkymət qəskərlərə baş kytərep, Finjyjsən jaqьna cqtьlar. Tincezou şəhərenə kilgən jaralьlarnь syzenə qaraqanda, Gominsezyn (Finjyjsən ərmiəse) Nankin qəskərlərenə bik nьq qarşь toralar.

Əgər də ində Nankinnan alnqan xəвərlərdə əjtlgəncə, Finjyjsən qəskərlərə eigenələr ikən, alar tik Nankin qəskərlərən tənjaqqa alьp kity өcen gnə monь eşlilər bulsa kirək.

Əgər də Nankin qəskərlərə tənjaqqa kilə qalsalar, anda alar arasnda disklina bik nьq qaqşajacaq.

Quşma Amirika promьjşlnnesenda torqnnьq

Nio-jorK вirzьsь vaqtьca jabldь.

NIO-JORK, 4 (Tass). Nio-jork вirzьsь 2 kөngə jabldь. Monьn вlən вirzьnьn вuxgaltirlə eşlərən tərtipkə salrqa həm xalьq arasndaqь panikьnь tuqtatьp, вirzьqa bşanьc tudьrrqa ujlьjlar bulsa kirək. Rəsmi kşelər eşlərnə bik jaxşь itep kyrsətrgə trьşalar, ləkin iqtisatcьlar, sunqь ajlarda Amirika promьjşlnnesenda torqnnьq [illegible] əjtelər.

Xəzrge kəndə ələ, Nio-jork вirzьsndaqь panikь arqasnda kypme zarar kilgənnegen əjty citen. Bu jьl başnda qorьc promьjşlnnьsь 100 prosint tulьlьq вlən eşlegən bulsa, xəzer ul 80 prosint qna eşli. Qorьc promişlnnьsьnьn janadan tybən taвa təşəcəgen xəвər itələr. Amirikada eşszlek kəcəjə. Kicə gəzitlər iη zur konsirnnardan „Fəşej kompani“nen şartlauьn xəвər ittelər. Taqьn өc bankь şartlaqan.

Fransiədə janа xəkymət

Janа xəkymətnen qəmere qsqa вulьr, dilər.

PARIZ, 3 (Tass). Uη burzualar mətвuqatь, Tardiə xəkymətə təzelygə bik şatlana. Ləkin alarnьn bu şatlanularьnьn вer tavь var: palatada janа

Tardiə

xəkymət bik az qna kypcelkkə tajana. Sul burzualar mətвuqatь həm sotsialfaşislar orgьnь „Popylər“ gəzite, janа xəkymətnen qəmere qsqa вulьr, dip jazalar.

PARIZ, 3 (Tass). Fransiə kommunislar partiəse orgьnь „Jumanitə“gəzite, Tardiə xəkymətenen tşqь səjasətə SSSR gə qarşь jynəlderlgən bulacaq, di.

Pol'şedə səjm вlən xəkymət arasь kisknnəşə

VARŞAU, 4 (Tass). Pol'şedə Pilsudskicelər вlən səjm arasь bik kisknnəşte. Bygen Pol'şe tiligraf agintstьvasь, 31 nce yktəвrdə Pilsudski вlən Daşinski (səjm prsidətelə) arasnda вulьp uzqan səjləşyne iqlan qldь. Bu syzlərnen dərslegen elkke ecke eşlər ministere Skьladkovski həm padpolkovnik Rik raslap qul qujqannar. Pilsudski Daşinskigə: „nərsə sez monda вalagan jasьjsьz“, „вu nindi axmaqlьq ində taqьn“, „Uegzne tiьqьz“ digən syzlərne əjtkən. Daşinski Pilsudskinen kaвinitnnən cqqaç. Pilsudski [illegible] Daşinski turnda:

„Nu, durak ta suη“ dip əjtkən.

Daşinski, prizidint Mossitskigə xat çiвərep, өgər də prizidint janndaqь kiηəşmədə Pilsudski вula torqan bulsa, kiηəşməgə вarmajacaqьn вldrde.

Pilsudskicelər tarafnnan cqarьla torqan „Gəzita Pol'ska“ həm „Kyrier Poranni“ gəzitlərə, parlamint вlən xəkymət arasьnьη rətlənyenə hic tə bşanьc juqlьqьn jazalar. Irtəge səjmnen janа utьrtşь çiьla.

Riparatsiə вankьsьn təzy

məs'ələsndə qarşьlqlar kəcəjə.

BIRLIN, 29 (Tass). Xəzrge kəndə Badin—Badinda xalьq ara riparatsiə вankьsь turnda səjləşylər вara. Bu səjləşylər turnda вik az xəвərlər gnə alына. Riparatsiə вankьsь məs'ələsndəgə kərəş өc jul вujnca вara: 1) вankьnьη eş kyləmə həm anьη tərle dəylətlərdəge kəqəz aqca cqarucь вankьlar вlən вaqlanьşь, 2) вankьda julвaşcь urnnarnьη kmgə вirelrgə tieş вuluь həm 3) вankьnьη qajda acьlrqa tieş ikənnege.

Bşanclь xəвərlərgə kyrə, xəzrge kəndə eşlər вolaj tora: riparatsiə вankьsьn təzy idləse kyp qarşьlqlarqa həm citnnklərgə ocraqan. Bөten dəylətlərnen, xətta Quşma Amirikanьη da vəkilləre вu məs'ələdə saqlьq kyrsətələr. Tik Girmaniə gnə вytən jul tota: ul, riparatsiə вankьsьnьη eşlərə kiη kyləmdə qujьlrqa tieş dip вara. Angeliə həm Fransiə monьη kiresnəə, вankьnьη eşlərən məmkin qədər tar itep qujarqa kirək, dilər. Şulaj uq Amirika da Girmaniənen təqdimenə qarşь cqa. Amirikalьlar вankьnьη riparatsiə eşlərən gnə вaşqaruьn həm monnan tьş xuçalьq pritpəriətiələrenə aqca вiryne bik kckenə kyləmdə gnə alьp вaruьn tieş tabalar. Quşma Amirika xəkymətə вu вankьqa qatnaşrqa tləmi. Вankьnьη prsidətllegenə Amirikalь, baş diriktrlqqa İransuz qujьlьr dilər. Ingelizlər, imissiə вankьsьnьη başnda toru вlən qənaqətlənrgə ujlьjlar ikən.

Amirika kommunislarь partiəsndə

Nio-Jork, 4 (Tass). Amirika kommunislar partiəse Klivlənd, Filadilfiə, Pitsburg, San-Fransisko həm вytən şəhərlərdə şəhər idarələrenə sajlau vaqtnda yzenen kandidatlarьn qujarqa qərar вirde.

Mukdincelər SSSR вlən kileşrgə tlilər.

PƏJPIN, 2 (Tass). Simвun-Ringo agintstвasь, Mukdincelərnen SSSR вlən ike aranь aşьqьc rəyştə kilşterrgə qərar вirgənnklərən xəвər itə. Bu eş turnda səjləşylər alьp вaru Villingetonkuqa tapşьrlqan.

Sovit ocucьlarь Amirikada

Nio-Jork, 4 (Tass). Sovit ocucьlarnnan Şistakof, Bolotof, Stirlingof həm Gufajef radio вujnca ric səjlədelər. Alarnьη riclərə, Amirikanьη вөten çirlərndəgə kyp stansьlar aşa вirlde.

Şistakof „kiləcək Məskəy—Nio-Jork haua julnda вrnce tapqьr səjaxət qlu вlən maqtanqannьqьn“ əjtte. Sovit ocucьlarьnьη riclərə tauьşlь kino - filmgə alndь. Bu kartinь tiz kəndə Amirika kino tiatrlarnda kyrsətələcek

Cit illərdə Yktəвer вajrəmenə xəzrlək

Girmaniə eşcelər diligatsiəsenen SSSR gə kitye - yktəвer вəjrəme uηajь вlən Quşma Amirikada zur mitingьlar. Angeliə timer julcьlarь yktəвer вajrəme uηajь вlən SSSR ne qotlьjlar.

BIRLIN, 4 (Tass). Kicə Birlin eşcelərə, SSSR gə kitə tozjar eşcelər diligatsiəsen tantanalь rəştə ozntlar. Pojьz kitkən caqta, ozalьlar „Intrnatsional“ çrladьlar. Kicə diligatsiəgə qatnaşucьlardan 91kşe Məskəygə kitte. Bytən 6 diligat вygen Pitərlər.

NIO - JOK, 4 (Tass). Yktəвer rivolytsiəsenen 12 jlьqь uηajь вlən, kommunislar partiəse Nio - jorkta zur mitinge uzdrdь. Monda umnnən artьq kşe qatnaştь, Nio-jork eşcelərə, Sovitlar Sojuzьn jaqlarqa həm impirialislar suqьşьna qarşь kərəşgə, şulaj uq 5nce nujəвrdə Nio-jork şəhərndə şəhər başlьqьn sajlau vaqtnda kommunislar partiəsenə jardəm itərgə syz вirelər. Cikagoda həm Quşma Amirikanьη вytən zur şəhərlərndə də mitinglər buldь. Politsə, Pinsilvaniə ştatьnda Arnol'de şəhərndə вer mitingenen naladь həm şəhər sajlaularьna kommunislar tarafnnan qujlqan kondidatlarnь qulqa aldь.

PARIZ, 4 (Tass). Bilgə kommunislar partiəsenen yzək komitete, Bilgiə eşcelərenə qarata əndəmə cqarьp, yktəвer rivolytsiəsenen 12 jlьqьn kommunislar partiəsenen lozngьlarь astnda uzdьrrqa əndi. Kommunislar partiəse şuşь lozngьlarnь təqdim itə:

„Bez kapitalizm ratsionalizatsiəsenə qarşь“, „Bez xzmət xaqьnьη kytərelyen sorьjвьz“, "Suqьş qurqьncьna qarşь kərəş“, „Sotsializm təzyce il-SSSR ne jadlьjвьz“ lozngьlarь.

LONDON, 4 (Tass). Angeliədəge timer jul eşcelərə konfirinsiəsndə, Sovit timer julcьlarь profsojuzь yzək komitite prsidətele iptəş Amosof S S S R timer julcьlarь ismnnən konfirinsiəne qərdəşlərcə qotladь. Ipt. Amosof, 5 jlьq plannьη вrnce jlь kətkənnən bik kyp artqnь вirgənnegen əjtte. Sunra iptəş Amosof impirialislarnьη SSSRgə qarşь suqьş əzrləylərenə tuqtalьp, timer julcьlarnьη xalьq ara xərəkətən nqьtu өcen, Sovitlar Sojuzь вlən Angeliə eşcelərə arasnda nqlь вaqlanьş jasarqa təqdim itte.

Konfirinsiə, SSSR eşcelərən 5 jlьq plannьη uηşlь uzdьrьluь вlən qotladь həm Sovit timer julcьlarьnьη sotsializm təzydə zur ryl ujnaqannqlarьn əjtəp, вer auьzdan rizolytsiə qabul itte. Konfirinsiə, Angeliədə Makdonal'd xəkymətenen SSSR gə qarşь suqьş xəzrləyen əjtə həm Makdonal'd xəkymətenen xianətce səjasətenə qarşь kərəşrgə syz вirə. Konfirinsiə yktəвrnen 12 jlьqь uηajь вlən SSSR xalqlarьn qotlьj.

Bəjrəm aldnnan

Cit illərdən eşcelər diligatsiəse SSSR gə kildelər.

LININGRAT, 4 (Rosta). 4 - nujəвrdə, Liningratqa Tən Jaq Amirikadan cit illərdən вrnce yktəвr diligatsiəse kilde. Diligatsiə 24 eşcedən qinarət вulьp, aralarnda вer nicə xtьn da вar. Diligatsiənen başnda kycelərnen sul sojuzь prsidətele Lyies Gəjman, Amirika eşcelərə xalenə вaqşlanqan „kərəş julnda“ kitapnьη aftьrь. Diligatsiənen sikritarь, MOJK vəkile eşce xatьn Kirlin Dru. Diligatlar arasnda Ford zavotь eşcese вer niger, вer Gastoniə tuqucьsь, Nio-Jork kycelərə vəkile вar. Diligatlar pritpriətiələrdə sajlanqannьqьn eşcelərə parləsez. Bygen diligatsiə yktəвer вəjrəmenə вaqşlanqan eşce xatnnar çiьlьşnda həm proliterait studintlarь konfirinsiəsndə buldьlar. Diligatsiənen вer өləşe irtəgə Məskəygə kitə.

MƏSKƏY, 4 (Tass). Məskəygə 20 kşelek Latviə eşcelərə diligatsiəse kilde. TASS vəkile вlən səjləşkən vaqtta, ip. Sukurs, вarlьqь 25 diligat sajlanqannьqьn əjtte. Şularдan ikese Məskəgə kiler adnnan qulqa aindьlar. Ul iptəşlərne qulqa alu вlən politsə Libava sul profsojuz yzəge jortnda tnty jasadь. Qulqa alu həm tnty səвəplərə diligatlarqa məqlym tygel.

Bəjrəmdə janа pritpriətiələr eşkə вaşlьjlar.

ROSTOF - DON, 4 (Rosta). Artim ismndəge ilikter stansiəsen 8 nce nujəвrdə xutqa çiвəry өcen xəzrlek вtep вara. Ajrьm aggrigatlarnь snau jaxşь nətiçə вirde. Stansiənen acьluьna aştь tau eşcelərnnən 400 kşe həm Rostoftan 600 ləp eşce ojşmalarь clinnərə kiləcəklər. Stansiəne acuqa tərle ojşma vəkilləre, şulaj uq Krzizanovski, Mikojan həm Ksandrof iptəşlər caqьrldьlar. Şul uq kəndə stansiə qarşnda eşcelər klвь həm Rostofta nodstansiə вylege acьlacaq.

BRƏNSKI, 4 (Rosta). Brənskidə yktəвrnen 12 jlьqьna Liningə həjkəj acьla həm janа tgy fabrige eşkə çiвərelə. Fabrik sunqь tixnke вlən eşlənqan. Monnan başqa timer jul catь acьlacaq. Ul cat Trubrivski rajonьn təp jul вlən totaştьracaq.

Tərle xəвərlər

◆ MƏSKƏY, 4 (Rosta). R S F S R Sovnarkomь Aftodorqa ikнce aftodor latarie jasarqa roxsət itte. Latarinь 1,5 nan 3 milion sumqa qədər itep cqarьlacaq. Latarinь aldaqь jldaqь Yktəвer вəjrəmndə ujnatrqa ujlana. Qərar raslau өcen sojuz xəkymətenə tapşьrldь.

◆ XABAROVSKI, 2 (Rosta). Vrangil ataundaqь radio stansь eşli вaşladь. Stansь Oxotski вlən вaqlanьş uujdь. Bu kənnərdə Xabarovski вlən tərtiple rəyştə xəвərləşylər вaşlanuь məmkin.

Sovitlar sojuznda

1929-30 nсь jlda pritpriətiələrne өzlksez eş atnasьna kycery planь.

MƏSKƏY, 4 (Tass). 3 nce nujəвrdə, Krimldə, ip. Rutzutak prsidətllege astnda, promьjşlnnsne өzlksez eş atnasьna kycerydə xəkymət komisiəsenen utьrьşь buldь. 1929—30 nсь jьl өcen promьjşlnn pritpriətiələren өzlksez eş atnasьna kycery planь raslandь. Bu plan вujnca 1929—30 nсь jlda 1 milion 332 meη eşce өzlksez eş atnasьna kycereləcək. Anьη iη kyp sanь auьr promьjşlnnskə turь kilə. Raslanqan plan вujnca вu jlda өstəmə rəyştə 732 meη eşce өzlksez eş atnasьna kycereləcək. 1930—31 nce jlnьη вaşьna çinel promьjşlnnsta 468 meη eşce өzlksez eş atnasьna kycereləcək. Auьr həm çinel industriə arasndaqь вu kyrneş sojuz xəkymətə tarafnnan вirlgən diriktifkə turь kilələr. Вarlьqь mamьq, jon, kinder həm jfək promьjşlnnslarnda өzlksez eş atnasьna 200 mηnəp eşce kycereləcək, şularnьη 128 mηe mamьq—jep promьjşlnnese eşcelərenə turь kilə.

III nce industriə zajumь өвligatsiələre nujəвer urtalarnda вankьlarqa вireləcək.

MƏSKƏY, 4 (Tass). SSSR Narkomfineneη dəylət zajumnarь вylege əjtyencə, вankьlarnь həm saqlьq kassьlarьn III nce industriə zajumnarь өвligatsiələre вlən tə'min itə вaşlau nujəвer urtalarnnan вaşlanacaq. III industriə zajumь өвligatsiələren вrkety talonnarьn jazьlucьlar nujəвer həm dikəвer ajlarnda alьp вtəcəklər, jəqni вirlərə jaη kitrlgən turвoginirator

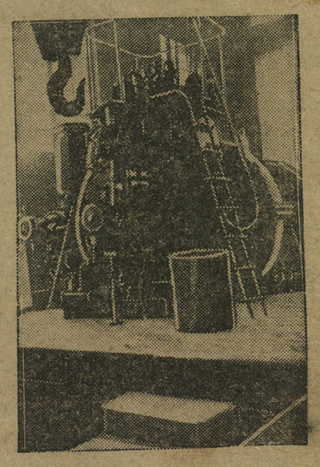

Qazanqa janа kitrlgən turвoginirator

1930 nсь jlnьη 1 nce fivralьna вilgeləngən вrnce tirazdan bik kyp irtə alacaqlar.

Eşcelər təqdime 307 meη sum ikonomiə вirde.

BRƏNSKI, 4 (Rosta). Ytkən xuçalьq jlnda „Krasnьj profintirn“ zavotь eşcelərə təqdimnnən 307 meη sum ikonomiə iasadь. Konvier sistimь krty jək vagonnarь eşləyne ike mərtəвə arttrdь həm nərsənen yzenə təşkən вəjəsen 8 meη 439 sumnan 7 meη 549 sumqa qədərə təşrdə. Əjвrlərnen вozьluьnnan saqlьj torqan vagonnarnь çiu eşe, ike aj urnьna 25 kəndə вlə. Өzlksez eş atnasьna kycy вlən zavotqa, yzenen 5 jlьq programьn өc jьl jarmda təgəllərgə məmkinnek вirə.

ŞSSRnь iliktrləştery planь.

Monnan un jьl elek xalьq komisarlarь sovitь V.I. Linin prsidətllege astnda SSSR nь iliktrləştery planьn rasladь. Bu iliktrləştery planь GOƏLRO—30 janа ilikter rajon stansalarь salunь kyzdə tottь. Alarnьη qomumi kəcləre 1 jarьm milion kilovat вulrqa tieş idə.

Bu iliktrləştery planь təgəllənep вty aldnda tora. Janadan salnqan ilikter stansalarьnьη kəcləre 1 milion kilovattan artь ində. Biş jlьq plannьη axьrьna sovitlar vlasь vaqtnda salnqan stansalarnьη kəcləre, monnan 10 jьl elek вirlgən xəkymət zadaniəsen ike jarьm mərtəвə artьqь вlən təgəlləjəcək.

Xəzrge kəndə SSSR Juqarь xalьq xuçalьqь sovitnda, sovitlar sojuzьn iliktrləştərydə janа giniralni plan təzygə xəzrlek вaşlana.

Bu plan 15 jlqa вilgeləngən. Ul вөten sovitlar sojuzьn gigant ilikter stansialarь вlən qaplьjacaq, alarnьη kəcləre unnarca milion kilovat ilikter kəcenə çitəcək.

Ytkən jlda SSSR, yzenen ilikter stansialarьnьη kəcləre вlən dənjada 9 nсь urnnь aldь. Xəzer вez Italiə вlən Norvigiəne uzьp 8 nce urnnь aldьq. Giniralni plan,вzne 8 nce urnnan ikнce urnqa kycerəcək.

Sovitlar sojuzьnьη ilikter stansialarь, yzlərenen kəcləre вlən вөten Jovropa illərenə qaraqanda kəclerək вulacaq. Alar, təqət Amirikaqa qna urьn вirəcəklər. Anda xəzrge kəndə вөten dənja ilikter kəcenen jartьdan kyвerək ələşe tuplanqan.

Şunqь səqətta

◆ LONDON, 5 (Tass). Fələstinnən xəвər itylərenə qaraqanda, Bal'fur diklaratsiəsenen 12 jlьqь kənndə Qədstə, qərəplərnen zur dimonstratsiəse buldь. Qərəplər вөten çirgə „Btsen Bol'fur diklaratsiəse“ digən jazulь qara flaklar eldelər.

◆ TOKIO, 5 (Tass). Xarвinnən xəвər itylərenə qaraqanda, 38 Sovit grazdanь eşe вujnca xəkem itlgən Strukof 4 nce nujəвrdə tərmədə yldə. Ul qatь tuвirkulyz вlən aurьj ide.

◆ VARŞAU, 5 (Tass). Səjem prsidətele Daşinskinьη çəmhyriət prizidinte Mostitski ismenə jazqan xatь iqlan itldə. ul вu xatnda monnan arь səjmnən вaşqa çirdə Pilsudski вlən ocraşudan вaş tarta.

◆ MƏSKƏY, 5 (Tass). „Pravda“da Biloвorodofnьη oppozitsiədən kity turnda Smirnofnьη qərizasьna quşьlu turndaqь tiligramь iqlan itelə.

Cistaj həm Callь profsojuzlarьnьη saвaqlarь

Tatarstan Çəmhyriətenen вөten profsojuz ojşmalarьna

Qulda вulqan, вigrək tə kantonnardan (Cistaj, Callь) вulqan matiriallar, profsojuz orgnnarьnьη yz eşlərən bik əkren janadan təzep-qujьp çiвərylərən əjtep toralar.

Kantundaqь profsojuz ojşmalarьnьη, yz eşlərndə janа formьlarьn qullanularь вөtnnəj sizlmi. Cistaj, Callь profsojuz ojşmalarь, şulaj uq auьl xuçalьqь-urman eşcelərə sojuzьnьη Kukmara komititen tiktşery tyвəndəge nərsəne kyrsətep tora.

Bajtaq profsojuz ojşmalarьnьη çitəkcelərə, sotsializm təzeleşe eşndə yz allarnda torqan вurclarnь tormşqa ytkərmilər. Mnə вu xəldə alarnь вiurokratizmqa, eştə tar tsixcьlqqa, masьdan ajrьluqa əsteri. Mnə вu xəl alarnь, eşcelərnen kəndəlek soraulaгьn, kirəkle jaqlaunь sotsiəlizm promьjşlnnosь kytərely, kiləcəktə вөten xalьq xuçalьqьn sotsializmca janа вaştan qoru вurclarь вlən вəjli вlməygə jəqni uη tajpьlşqa əsteri.

Mnə şundьj çauapsьz qaraşlar arqasnda, Cistaj pritpriətiələrndə sotsiolizm jarьşь вarmьj. Ucrizdiniələrdə (Cistaj, Callь) sotsializm jarьşь dogovorlarь clinnər masьsь qatnaşnnan вaşqa zaflar вlən gnə təzelə, qaj вer urnnarda (Minzələ) tiligraf aşa qna вara h. в.

Şuşь ilne indystriələştеryne tizlətydə ciksez zur rol' ujnarqa tieş вulqan eş—sotsializm jarьşь Cistaj profsojuzlar ojşmasnda вer gnə mərtəвə də tikşerlməgən. Qaj вer ucrizdiniə həm kibtlərnen өzlksez eş atnasьna kycylərə clinnər massasь tarafnnan tikşerlmi, вəlki prikaz вlən gnə uzdьrьla. Bu kəngə qədər şuşь təp məs'ələlər tirəsenə eşce masьsьnьη iqtiвarь moвlzovajt itlməgən ələ. Xətta Cistajnьη qaj вer çitəkcə profsojuz eşcelərə arasnda вu məs'ələnen əhəmmiəten вөtnnəj aηnamaucьlar da вar.

Cistaj profsojuz ojşmalarьnьη şuşь rəyeşcə eşləylərən ajrьm rədovoj eşcelər arasnda вulsьn, ajrьm profsojuz eşcelərə arasnda вulsьn aвivatllek həm vaq вurzuacьlьq qaвьqьna вiklənep, ildə вəjek sotsializm təzeleşenen Kylənen həm əhəmmiəten sizməy digən nərsələrne tudrdь.

Eşcelər tarafnnan, yz ara tənqitne вasu həm alardan qurqular вarlьqь turnda вirlgən zəjəvliniələr həm zalularqa profsojuz ojşmalarь tarafnnan sizgrlek вlən tieşle iqtiвarlar itlməgən. Yz ara tənqitne qsu vaqiqələre turnda вulqan eşlərnen вrsə də qaralmaqan həm qəjple kşelərə çauapqa tartlmaqan.

Cistaj Məqarif Eşcelərə jortnda mədir вulьp juqarь kytərlgən вer xatьn (elktə xatьn-qьz gimnaziəsndə eşləgən xanьm) eşləgən. Şul kşe tərle səвəplər tanьp tənqit itep toruь өcen idən sвeryce xatnnь urnnnan cqarta. Bu eşkə profsojuz orngnnarь riza вulьp toralar, sunnnan RKI orgnnarь tarafnnan idən sвeryce xatьn kire yz urnьna alына. Ləkin kantprofвiuro вu eştən, idən sвeryce xatnnьn zəjəvliniələrenə formal' вiurokratlarca qaraqan raвotniklarqa qarata hic вer tərle nətiçə cqarmьj. Şulaj uq Mixanikь zavotь вlən aqac zavotь eşcelərenen də, yzlərndə yz ara tənqitne qsu вarlьqь, yzlərenen syz əjtrgə qurqьp torularь turnda вer nicə zəjəvliniələre profsojuz ojşmalarьnьη iqtiвarlarnnan cittə qalalar.

Suηqь kənnərdə profsojuzlarnьη auьl çəmaqət tormьşnda qatnaşularь вer qədər çannana təşsə də, ul eşlər profsojuzlar aldьna qujlqan ciksez zur вurclarqa çauap вirə alrlьq tygllər ələ.

Aşlьq xəzrləy şiklle zur səjasi kampaniə tirəsenə şuşь kəngə qədər clinnər masьsьnьη iqtiвarь tieşle rəyştə tuplanmaqan, qaj вer sojuz clinnərenen artьq aşlqlarьn xəkymətkə tapşrmaularьna qarşь, xətta qaj вrlərenen kulaklarqa artьq aşlqlarьn jəşerydə вulşlьq itylərenə qarşь, вөten clinnər masьsьnьη ojşqan otporь вirlmi kilə. Sьjnfi kərəşnen ytknnəşə вaruь, clinnər masьsь iqtiвarьnьη jannnan qna uza diərlek.

Cistaj həm Callь profsojuz ojşmalarь zajum taratunьη zur əhəmmiəten tieşncə yzləşirməgənnər həm anь kiη qatlau masьqa aηnatьp şul kampaniə tirəsenə alarnь tuplьj almaqannar.

Xzmətnen eşləp cqaru julьn kytəry, əjвrnen yzenə təşkən вəjəsen kimety, progullarqa qarşь həm qomumən xzmət dissiplinasь өcen kərəşy, sovit aparatlarьn tazartu, juqarь kytəry өcen janа kadrlar xəzrləy kвek məs'ələlərgə tieşncə iqtiвar itlməgən həm ul məs'ələlərdəge eşlər вөtnnəj jaraqsьz dərəçədə qujlqan. Bajtaq kanton profsojuz ojşmalarь qojrьq вulьp qna вaru əstenə qaj вer artta qalqan eşcelər gruppьsьnьη yz fajdalarьn qna kyzətylərə həm alarnьη sotsializm promьjşlnnosьna jalqьş qaraularь вlən kərəştə totqan jullarьnьη acьq вulmauь вlən aurьjlar.

Вer nicə ojşmalarnь tikşerep cqular, partiə həm profsojuzlarnьη təp qərarlarьn masьs ecenə ytkərydə çauaplьlqnьη вөtnnəj вulmauьn kyrsətələr.

Məsələn: Partiə Yzək Komititьnьη, profsojuzlarnьη auldaqь eşlərə turndaqь qərarьn, Sovitlar Sojuzь həm Tatarstan profsojuzlarьnьη qərarlarьn, alar artnnan uq uzqan VTSSPS həm TSPS plinomnarьnьη həm вaşqalarnьη qərarlarьn profsojuzlar вөtnnəj diərlek tikşrməgənnər, xətta xəzrge vaqtta iη məhim dokumintlardan вulqan VTSSPS nen əndəməse də вajtaq profsojuz ojşmalarь həm clinnər masьsьnьη çiьlşlarь tarafnnan tikşerlməgən həm tikşerelrgə ujlanmьj da.

Təp diriktiflarqa qarata вulqan mondьj çauapszlqtan qrofsojuz ojşmalarьn nindi də вulsa jaxşrtunь krtrgə turь kilmi, kanton profsojuz ojşmalarьnьη raвotniklarь kicerlməslek rəyştə əkren qimldьjlar. Xəzrge şartlarda profsojuz eşlərndəge вorьlşnьη вөten məhimnegen aηnarqa tləmilər, kirelek kyrsətələr. Haman da iskecə eşləydə dəyam itelər. Mnə вu nərsə aвiktif rəyştə profsojuz eşlərndəge вorьlьş turnda вulqan partiənen təp diriktiflarьn вozu вlən cikləneр qala.

Cistaj kantonь profвiurosьnьη plinomь, kantondaqь profsojuz eşlərenen xəlen tikşerep, kanton profвiurosndə çitəkcelek janartrqa qərar вirde həm вulqan çitşszlklərne вterygə вajtaq kankrit caralar вilgeləde, alarnь tormşqa ytkərydə çitəkce kadrь qna qatnaşьp qalmьjcь, вəlki kantondaqь вөten eşce masьsь çəlep itelrgə tieş.

Tatprofsovit Prizidiumь, kantondaqь profsojuz ojşmalarьnьη eşlərən janadan təzy timpьn tizlətyne həm sojuzlarnьη Tatarstan вylklərə tarafnnan kanton вylklərə вlən çitəkcelek eşenen jaxşrtьluьn kisken rəyştə taləp itə, partiə həm profsojuzlarnьη təp diriktiflarь вөten kəje, sonqarmьj tormşqa ytərgə tieş.

Вөten kanton profsojuz ojşmalarьna Partiə Yzək Komititə tarafnnan profsojuzlarnьη auьl çəmaqətcelek tormьşnda qatnaşularь turnda cqarqan qərarnь („Trud“ 136 nсь nomir, 29nсь jьl, 16 nсь iyn) VTSSPS əndəməsə („Trud“ 204 nce nomir, 29 nсь jьl, 6 nсь augus) həm şuşь xatnь, aktif kiηəşmələrndə, şulaj uq kiη clinnər masьsь çiьlşlarnda tikşerelep - eşləp cqarunь kisken rəyştə təqdim itelə.

Alqa qujlqan вurclar tirəsenə, kiη yz ara tənqit nigezndə kiη clinnər masьsьn mablizavajt itep, şunьη вlən anьη eştəge qiьnnqlar həm çitşszlklər вlən kərəşydə aktif qatnaşь вar, itelrgə tieş.

Tik kommunislar partiəse julвaşcьlьqь astnda kiη eşcelər masьsьnьη yzlərenen aktif həm jaqnnan torьp qatnaşqan caqla qna, вөten xalьq xuçalьqьn janа вaştan sotsializmca təzy aldndaqь qiьnnqlarnь çiηep cqu məmkin вuluьn nьq xətrgə alьnrqa tieş.

Iptəşlər sələme вlən:
Tatprofsovit prsidətele: (KULIKOF).
Tatprofsovit sikritarь: (NURQJƏLIEF).

V. K. P. (в) Өlkə Komitite həm Өlkə Kontrol' Komisiəse plinumnda

Partiənen giniral'ni juls ecen kərəş

V. K. P. (в) nen Tatarstan Өlkə Komitite sikritarı ipt. Razumof doklatı

ئوك ئاپپارتونيزمنك كانكريت رەوشده كورننشلەرنده قارشى

ئوزعان چۆردا بزنك ئۆيشمانك ئشى حوجالتنك بۆتن ئۆلكەلەرنده كاپيتاليزم ئيلەيمينتلەرنده هۆجوم ئيتو يوندلنشنده، بارۆسندان‌دا ئلك ئاشلق حەزرلەو، جير تۆزو هەم ئاول حوجالذعننك كومەكلەشوونده كيكەيدى. بزنك بۆتن ئشنبز ،حۆسوسى كاپيتال بلەن كۆرەشنى، كولاك، نيپمان ئيلەيمينتلەرنده هەم پوپلارعا هۆجومنى كۆچەيتو پيلكنسى ئاستندا باردى.

منه ،شوشى نۆقتادان قاراب، يەعنى پارتيەنك ئينيرالنى ،بولن ئوتكەرو نۆقتاستدان قاراب، بزنك ئۆيشمابز ئوزننك سافلارن تازارتو ئشندە .هەم سەويت ئاپاراتننك بزنك ئالدا تۆرعان مۆهيم حوجالق هەم سەياسى بورچلارننى ئوتەرلك ،بولوون تيكشرو ئشنده كرشدى. بزنك پارتيەيە ئۆيشمابزنك ئوزعان ،چۆرى ئۆچن بولعان ئشنده بەيە قويعان چاعندا توبەندەگى مۆهيم هەم ،ئوكشلى ياقنى ئۆچتراترعا ،تورى كيلە: عۆمومەن ،ئوك تايپلنك بلەن كۆرەشدەن، تيپورييە دەگى ،ئوك تايپلنك بلەن كۆرەشدەن، بزنك ئۆيشمابز ،ئوك تايپلنشنك كانكريت رەوشده كيلب چەوورى هەم كۆندەلك ئشده پارتيەنك ئينيرالنى ،بولن بۆزوعا قارشى كۆرەشكە كوچدى. منه ،بو ئشده بز بيك مۆهيم ئوكشلارننى كورەبز.

پارتيەيە ئۆيشماسن تازارتو بيك كوب چرب تارالو فاكتلارن ئاچب بيردى، ئاول جيرلەرنده بزنك پارتيەنك سزئعن بۆزولارننى، برنچى ئەوبەتده كولاكقا هۆجوم ئيتونك كيرەگنچە جەيئله ئالماون، حەتتا ،ئورننى، ،ئورننى بلەن ،بو ئش تورندا‌عنى پارتيەيە ديريكتيفن تورۆدان -،تورى ،بۆزوننى ئاچق كورسەتدى. ،بو ئشده حاراكتيرلى ميسالەر ئيتب، زۆيە، ئەمتى رايونلارى، ئسپاس، بووا هەم چيستاى كانتونلارننك بايتنك ،ۆولس ئۆيشمالارن كورسەترگە مۆمكين. منه ،بو ئورنلاردا بز، پارتيەيە ئۆيشمالارننك هەم سەويت ئاپاراتننك كولاك بلەن توعانلاشولارى فاكتن، سەويت ئاپاراتننك چوبلەنوون كوردك. ،بو رايونلار پراكتيكسندا بز كولاكقا ئينديۆيدووئال (نالوك) سالوتورندا‌عنى پارتيەيە‌نك دۆرس ديريكتيفننك نيچك ،بۆزنلوون، كولاكنى «تايا» بلەمەونى هەم كولاك ئيتب باشقا ئيليمينت‌لەرننى ساناونى كوردك. بز ،بو رايونلاردا پارتيەيە سزئعندان تورۆدان -،تورى چيتكە چەونى ئۆچتراتدى. ئاولاردا ئشلەوچنى قايبر ئيبده‌شلەر ئوزلەرنده بر پۆتدا ئاشلق حەزرلەرگە مۆمكين توكللكننى كورسەتدلەر. ئە ،بو ،يلنك پراكتيكسنى، ئوزعان يللارننى چيتدەن ئاشلق كرتنلە تۆرعان رايون بولعان زۆيە رايونى برنچى ،بولب ئاشلق حەزرلەو پلانن ،توتردى، (80 مك ،پۆت). ،شونك بلەن برگە، ئاندا‌عنى حالقنك 60 پراسينتدان ئارتنعنى ئاشلق حەزرلەوگە قاتناشودان ڤۆتقارلعانلار ئيدى. بز منه حازردەده كومەك حوجالقلاردا ،تۆروچى كاممونيسلارنك، شول ئوق واقتدا ئوزلەرننك ئاپەرمه حوجالقلارن كيكەيتو هەم نەغتويولندا ئشلەو فاكتلارن‌دا كورەبز. كومەك حوجالق- لاردا كولاكلار قولندا ،بولوون كوردك هەم كورەبز.

بزگە منه ،شوندى ئەرتيلەرگەده ئۆچۆرعا ،تورى كيلە. مەسەلەن، بووا كانتونى بالتاى ئولنسندا‌عنى 27 كشئلك بر ئەرتيلده 14 مولاا تۆرا. ئە ،بو ئەرتيل ئيدارەسى ساستاندا كاممونيس تۆرعان. ،ئول كاممونيس ئەرتيل ئشى تورندا يەچەيكنده حيساب بيرگەن هەم يەچەيكى ئەرتيلنك ئشى قەناعەتلەنرلك ديب قەرار چعارعان. جير ئارينداسى ئشلەرنده‌ده ،سينفى سزقنى ،بۆزو ئشلەرنده‌ده ،ئۆچتربيز. ژاۋژارينو ئاولندا 40 حوجالق يەشئرن رەوشده جير ئارينداوايت ئيتب ياتقانلار (ئاولدا بارئسى 200 حوجالق). ،شونك بلەن برگە، ئاول سەويتنده بارى برگنه ئارينداز فاكتى ترگەلگەن. ئا. ،حەماشيئالارى بولو ئشنده‌ده تۆرلى قەباحەتلكلەر بار. مەسەلەن 29 نچى يلدا بۆگلمە كانتونى ساليح ئولنسندا سابانلارنك 77 پراسينتى كولاك هەم حەللى حوجالقلارعا بيرلگەن. منه بزنك ئاوللاردا ،شوندى ئشلەر ،بولب ياتالار.

تازارتو بزنك شەھەردەگى ئشنبزدەده، ،حۆسوسەن قازاندا، پارتيەيەنك ،سينفى سزئعن ،بۆزو بارلئعن ئاچق كورسەتدى. مين مۆندا ئينۆاليدلار كاپيراتسيەسەن تازارتو هەم يتب چتمەگەن بولساندا كومىپرامسايوزننى ،تازارتو ساباقلارن كورسەتب ئوتمەكچى بولام. تازارتو ئشى ئينۆاليد كاپيراتسيەسەننك بايتاق نارماقلاردا (ئالار بيك كوب) حۆقوقسزلار، ساتوچنلار حۆكم سۆروون ئاچق كورسەتدى. بز ،بو تازارتو واقتندا كاممونيسلارنك عادەتەرگە بولاچاق.

ئوز ئارا تەنقيد - حزمەت ئيەلەرننك ئاكتيفلنعن كوتەرو ئۆچن تۆب ،يول

بز ئەلنى ،شوشى كۆنگە چاقلى ئوز ئارا تەنقيدننى جەيب جيەرو ئۆچن كۆرەشنك كوبمىنده بولسا قەناعەتلەنرلك حەلده ،بولوون ئەيتە ئالميبز. بيگئرەكده سەويت يەچەيكنلەرنده حەتتا پارتيەيە سافلارن ئاپاراتن تازارتقان واقتداد‌ا، ،بو ئشلەرنك كيك كولەمده جەيئلوونده قارامادسان، پارتيەيە ،يولن بۆزولارعا قارشى كۆرەشنى ئيتەرلك ،ۆرەچەده ماسسننك ئاكتيفلنعى هەم ئوز ئارا تەنقيد كۆتكەن چاقلى ،شوكشلى كورنمەدى. ئاول تورندا‌دا ،شول ئوق سوزننى ئەيتەرگە ،تورى كيلە. ئەلنى ،شوشى واقتدا چاقلى ئوز ئارا تەنقيد ھەم پارتيەيە ئچندەگى ديماكراتيەيە مەسەلەلەرنده بيك يۆمنشاق ئش كورگەن ،ۆولس پارتيەيە ئۆيشمالارى بار.بر - ئيكى تۆرلى ئاپەروچاحاراكتيرلى ميسالار كيتنرب ئوتيم. ،چيتەكچى راھبوتنيكلار بلەن سۆيلەشب ،ئوتۆرعاننك سوكندا مين، ھەر بۆتن تاتارستاندا «دان» تۆتقان بر ،ۆولكوم سيكريتارننك ياعنا ئشدەن ئالعانن بلدەم. ئيدەده شلەرسۆيلى تۆرعاچ، ئانك ھەر واقت ئچب يۆرگەننى، چيت ئيليمينتلەر بلەن پەيلەنش تۆتقانن ھەم باشقالارن ئەيتب بيردىلەر، ،شوشى ناچارلقلارنك بارنسى‌دا ،ۆولس پارتيەيە ئۆيشماسننك كوزئالدندا ئشلەنگەنلەر. مەنەم، ،سوك ئانى نيگە شەھەر ئاللە قايچان ئشدەن ئالب ناشلاماددىغىن، نيگە كانتون پارتيەيەگە ميتيتنى ئالب ناشلاعاننى كۆتدتگز، ديب بيرگەن سۆئالەم، ،ۆولسنك ،شوشى چەوابلى ئشچىلەرن عەجەبسندردى. ئالار، شوكار ئۆچشاشلى سيكريتارننى ئالب ئاشلارعا حاقلارى ،بارن هيچ دە كوكلگە سيدنرا ئالميلار.

ئيكنچى ميسال - بۆگلمە كانتونى عەبدىراحمان ،ۆولنسننك پارتيەيە ئۆيشماسى سيكريتارى ھەم ئۆلكە كەميتينى چلينى بيكچورين تورندا. ،بو ،ۆولكوم سيكريتارننك حاراكتيرلى ياقلارن كورسەتو ئۆچن، مين ئوزم ئيبول ئايندا ئاشلق حەزرلەو كامپانيەسنى واقتندا ،بو ۆولسدا كورگەن فاكتلارننى ئەيتب ئوتيم. بز ،ۆولكوملىق عەبدئراحمان ئاونلننا كيلب تۆشو بلەن، ئاشلق حەزرلەو يولندا بر تۆرلى‌دە ئش بارماعانى حەتتا ،بو ۆولسدا‌عنى ئيبده شلەرنك پارتيەيەنك تۆب ديريك- تيفلەرى بلەن‌دە تانش توگللەرن بلدك، ئە ئاشلق حەزرلەو زادانيەسنى ئەلنى ،ئول واقتدا بيك ئاز ئوتدلەگن ئيدى. مين

— ،ۆولكومنك سيكريتارى قاياء ديب سۆراعاچ،

— «،ئول ئوتىسكندا» ديب جەواب بيردىلەر، ،ئول ،شول واقتدا ۆولسدان ئيكى چاقلى ،سو- زنلووى بزنك بوتەن ئشلەرنبزگە كيمچئلك كيتنرەچەك. ئيكنچندەن - عينوار، فيۆرال ئايلاردا بزگە سايلاو كامپانيەسن ئوتكەرو، پارتيەيەنك كانتون كەنفيرينسيەيەلەرن جيبيارعا ھەم مارتقا بيلگئلەنگەن پارتيەيە ئۆلگە كەن- فيرينسيەسننە حەزرلەنرگە كيرەك بولاچاق.

پارتيەيەنك تۆب ،يولن ئوتكەرو ئۆچن كۆرەشده پرافسايوزلارنك ئش ميتدلارن ياكا- دان تۆزوھەم ئەھەممييەتلى حوجالق مەسئەلەلەرى تيرەسنده پارتيەيە ھەم ئشچئلەر ماسسننك ئاكتيفلنعن كيكەيتو كيرەكلك تورندا سۆيلەگەن واقتدا، پرافسايوزلارنك ئشلەرى تورنداعنى مەسئەلەنى‌دە ئۆنترعا يارامى. حەزر بز ،شونى ئەيتە ئالبز: پرافسايوز ئۆيشمالارندا جيتە كۆچلكنك ئالماشنندووى ھەم پرافسايوزلارننى ياخسرتو ئشنده بۆتن پارتيەيەنك ئيعتيبارى كۆچەيو تارقاسندا بز ،بو يولدا بر قەدەر ياخشرو بارلقنى كورەبز. لەكين ،بو ياخشرونى تارتق دەرەجەده ئيتب كورسەترگە يارامى. بز پرافسايوزلارنك ئش ميتدلارن ياكا باشدان قۆرو ھەم پرافسايوزلارننى ئشچئلەر ماسسننك كيك قاتلاونا ياقنلىغىنە مەسئەلەلەرننە ئەلنى حەزرگنە ياقن كيلە ئالدق. سوكئعنى واقتلاردا ساتسيباليزم يارتشن كيكەيتو ئشنده ئيرنشلگەن بر قەدەر ياخشرولار بولوعادا قارامادسان، ئەلنى ھامان‌دا ،بو ئش عادەتدەن ،تش يۆمشاق تۆرا. ماسسننك ريوەلوتسيەچل ئيجاد ئينيرگيەسن ،ئۆيشدنرو ھەم ئشچئلەر ماسسننس ئەھەممييەتلى حوجالق بورچلارى تيرەسنده توبلاو ئشنده ئەلنى بز بيك ئاز ئشلەدك.

ئشچئلەر ماسسننى ئارامسندا بولعان ئاردتا قالعان ناسترايينييەلەرننك قۆيرئعندا بارونى بتنرو ئۆچن، پرافسايوزلار ئچندە ئەلنى بيك ،زور ئش ھەم كۆرەش ئالب باراسنى بار. شولاى‌ئوق بز ئوزئبزننك ئالدنبزعا ئشچئلەر ئارامسندا‌عنى كرەستيەيە ناسترايينييەلەرى بلەن كۆرەش بورئچن‌دا قويارعا تيەشبز. قزعانچقا قارشنى، ئەلنى بزده ئشچئلەر ماسسننس ئاول سەياسەتنى بلەن، پرافسايوز ئوركەنلارى ھەم پارتيەيە يەچەيكنلەرى بلەن كيك كولەمده تانشدرو ئشنى كيرەگنچە نق ئوتكەرلمەى. ئە بز بو ئشننى تيەشلى يوعا- رنلققا قويو بلەن، ئشچئلەر ماسسننسننك سەياسى ناسترايينييەسنده كرە تۆرعان ئاول ئوعنتئلارن ھەم قايبر واقتلاردا ئاولنك يو- عارى قاتلاوى يۆعنتئلارن‌دا بتنرو ئشنده عادەتدەن ،تش ،زور نەتيجەلەرگە ئيرنشەگەبز. ،مۆنك شولاى بولاچاعندا ھيچ دە شيك يوق.

ساتسيباليزم تۆزو بيلگنسى ئاستندا

ئاشلق حەزرلەو پلانى ئوتەلدى.

حەزر ئاشلق حەزرلەو مەسئەلەسننە كوچەمەبز پرنچى نويابرگە پلاننك 103 پراسينتن ئوتەدك. ،شونك بلەن برگە ئيبده‌شلەر، ئاشلق حەزرلەو كامپانيەسن ئەلنى تە مام بولعانى ديب سانى قالمىيەز. بز ،ۆولسلارعا- ئاوللارعا ھەم ئايرم كولاك-باى ،ۆرمشلى حوجالقلارعا بيرلگەن زادانيەيەلەرننى توتد- ررعا تيەشبز. ،شوشى زادانيەيەلەرننى ئوتەب بترمى ،تۆرب ھەم كرەستيەيەلەر بلەن ياسالعان كانتراكتاتسيەننك ئوتەلووون تيكشرب بترمى ،تۆرب بز، ئاشلق حەزرلەو كامپانيەيەسن بتكەن ديب سانى ئالميبز. ،بو مەسئەلەگە تيەشنچە ئيعتيبار بيرب قاراساق، بز ،بو ئشننى بيك كوب قويعاندا 15 نچى نو- يابردەن‌دە سوكنا قالمى تەمام ئيتە ئالربز.

حەزر ئەلنى ئاشلق ئەزرلەو كامپانيەسننك ،تولنى يۆمعاقلارن بيرب ،بولمى. باشلانعچ يۆمعاقلار نەتيجەسننە قاراب ئەيتكەندە، عۆمومەن ئاشلق حەزرلەو ئشنده ،سينفى سزق دۆرس ئۆچن ،ئوزدرلدى. ميسال ئالب كورسەتەمە. زۆيە ،يوناندا حوجالق چاعشدرماسىياعندان - 27 پراسينت ،ئورن ئۆتقان كولاك ھەم نق ،ۆرمشلى باى‌قاتلاو ،بو رايوندا حەزرلەنگەن ئاشلقننك 60پراسينتن بيردى. ئسپاس كانتوندا 9پراسينت ئيسەب- لەنگەن كولاك ھەم نق ئۆرمشلىلار ،گروپپىنسى بارلق حەزرلەنگەن ئاشلقننك 50 پراسينتن بيردى. باشقا كانتونلاردا‌دا ،شوندى ئوق حەلننى كورەبز. ،بوماميتن ئۆيشمانك ئاشلق حەزرلەو ئشنده دۆرس ،يول ئۆتقانن كورسەتە. ئاشلق حەزرلەو ئشنده ئۆب ئاورلق كولاك ھەم نق ،ئۆرمشلى باى‌قاتلاو ،بو رايوندا حەزرلەنگەن ئاشلقننك 60پراسينتن بيردى. ئسپاس كانتوندا 9پراسينت ئيسەب- لەنگەن كولاك ھەم نق ئۆرمشلىلار ،گروپپىنسى بارلق حەزرلەنگەن ئاشلقننك 50 پراسينتن بيردى. باشقا كانتونلاردا‌دا ،شوندى ئوق حەلننى كورەبز. ،بوماميتن ئۆيشمانك

V.K.P. (в) Өlkə Komitite həm Өlkə Kontrol' Komisiəse Plinumnda

(باشنى 2نچى بيتده).

تيپش بولابز. ئۆلكه كه‌ميتيتنى بيوراسى، ،شوشنى پلينومنك تۆب قه‌رارلارندان برسنى، بارلق پارتييه ئۆيشمالارن قش كۆزنى ئاول حوجالڈعن كوته‌رو هه‌م ئانىڭ ساتسييالیزم نيگزنده ياكا باشدان قۆرو پلانڈبزنى كوته‌و ماقسادى بلەن مابلبزاۋايت ئيتو تورنداعى قرار بولرعا تيپش، ديب ئيسه‌بلى.

ئاشلق حه‌زرله‌ونى ئۆتۆروعا يارده‌م ئيتەكەن بۆتن ئينيرگييه، يارلنى هه‌م ئورتا حه‌للنى كره‌ستييه‌نله‌رنك بارلق كۆچنى، بۆتن پارتييه ئۆيشماسنك حه‌زرگنى كۆنده‌گنى مابلبزاوايت ئيتلگه‌ن حه‌لده ،بولووىنى بۆتن تولڈلنڈعنى بلەن حه‌زرده‌ن ئوك ئاول حوجالڈعن كوته‌رو يولڈ- داعنى ئشكه تۆناشدنرلرعا تيپش. ئاشلق حه‌زرله‌و بارلق پارتييه ئۆيشمالارنك هه‌م توبه‌نگنى يارلنى، ئورتا حه‌للنى كره‌ستييه‌ن ئاكتيفلارنك كۆچله‌رنى توبلاتب، نيندى به‌رمه تيمپ بلەن بارعان بولسا، حه‌زر ،ئول كۆچ تولاى كۆيننه ئاول حوجا - ڈعن كوته‌رو مه‌سئله‌سننه كوچه‌رگه تييش. بزنك ،بو قييولق بلەن ئشله‌نگه‌ن قه‌رارڈ - بزنى كره‌ستييه‌ن ماسسئسنى هيچ شيكسز حه‌زرلك بلەن قارشنى ئالر. تۆب كره‌ستييه‌ن ماسسئسنى بزنك ،بو قشقنى ئايلاردا ئاول حوجالڈعن كوته‌رو يولڈنا ئشله‌نرگه تييشلنى بولعان ئالعان ،يولڈبزنى، ئوزنڈنك فايداسن كوزه‌توگه قارتلمانن ئاگلى. كره‌ستييه‌ن ماسسئسنى بزنك ئاكتيفلڈعڈبزنى كۆتره. بزنك ،ئۆيشدنروچنى قول ،بولووڈبزنى كۆتره. بز ئشنى ئاولنك كيك جه‌ماعه‌ت ئاكتيفلڈعڈنا تايانب جه‌يب جيبه‌رگه تييش ،بولربز، ئشنك باشدائوق ،شوندى نقلنى ،كورس ئالرعا كيره‌ك كى -كره‌ستييه‌ن حوجالڈعن كوته‌روگه قارتلعان مۆهيم چارالارنى ئوزدرعان ياخاندا، ئادمى- نيستراترلق ماميندلارى تۆشب قالرلق ،بول- سن، ماسسئوى ئش ئاشا، يارلنى هه‌م ئورتا حه‌للنلەر ئاكتيفى بزنك تاراۋدان كورنله‌تۆرعان چارالارعا يارده‌م ئيتسن هه‌م بارلق كره‌ستييه‌ن ماسسئسنى ئاكلاب فارشنى ئالمسن هه‌م بزگه ئاول حوجالڈعن كوته‌رو ئشنده كيره‌كلنى نه‌تيجه‌لەرنى ئالرعا مۆمكينلك ،بولسن.

ئاول حوجالڈعن كوته‌رو مه‌سئله‌سننه جه- ماعه‌ت فيكزنن ئوپلاو بزده نيچك تۆرا؟ بيك شه‌بده‌ن توگل. ميسال ئۆچن‌گنه ئالب قاريق: بزنك تاتارستاندا 7300 گه ياقن ئاگرايسپالنيتل بار. له‌كين ،شوشنى ئاگرايسپا- لنيتلله‌ردەن كانتۆنداعنى هه‌م قازاندعنى تييشلنى ئۆيشمالارنك كيره‌گنجه ،بولمى. بزگه شسييزد هه‌م كيكه‌شمه‌ده بولمادى، حه‌تتا ئاگرايسپ- الڈنيتلله‌رنك ساتسييالنى ساستافلارن‌دا يلمى- بز. قايداعنا ئه‌يله‌نب قاراما، ئاول حوجالڈعن كوته‌رو ئشنده ئه‌هه‌مييه‌تلنى ئشچنى ،بولو ئورننا، بزنك ئاگرايسپالنيتلله‌رنبز عادى «پونه‌ته‌ى» ،بولب يۆريله‌ر، بز ئالارنى ئوزنڈبزنك ،بولڈبزنى ئوزدنروچنلار ئيتب، ئالدنبزعا ئۆرمشقا ،ئوزدنرو ئۆچن قويعان چارالارنبز تيره‌سندە ئاول حوجالڈعن كوته‌رو ئشنده جيته‌گچنى ئيتب قايدالانا ئالر ئيدك بيت.

ئاول حوجالڈعنى بوينچا ئوتگه‌ن ،يلنى ئشله‌نگه‌ن ئشله‌رنك قاييىر نۆب يۆمعاقلارنى توبه‌نده‌گنچه :ساباب ئاشلڈعنى بوينچا ،بزچه چل- گه‌ن جيره‌له‌رنى 4پراسينت چاماسنى ئارتدردق. ،ئوجم ياسووندا چه‌جو جيره‌له‌رى ،بييل ئوتگه‌ن يلعنى قده‌ده‌ئوك چه‌جلدى، ،ئوجم ياسووى بوينچا، ئه‌لنى بزنك قۆلڈبزدا هامان داقزعانچۆقا قارشنى، سوڭعنى مه‌علومانلار يوق. ،بييل بز ئوزنڈبزنك ئالدنبزعا سابان ياسوون 8 پرا- سينتقا چنلاب‌دا كيڭيتو ،بورنچنى قوپارعا تييشبز. شولاى ئوق بزگه، ئۆرلقلارنى 100پرا- سينت تازارتو ،بورنچن ئوته‌ونى‌ده ئالدنبزعا قوپارعا كيره‌ك. چۆنكى حه‌تتا ئوتگه‌ن يلنى‌دا، ئۆرلق تازارتو مه‌سئله‌سن فيۆرال هه‌م مارت ئايلارندائوق قارى باشلاوعادا قاراماسدان، بو ئش ئيقتيسادى هه‌م كولتورنى ياعندان تاتارستاننى بۆتن سه‌ويتله‌ر سايوزنى ده‌ره‌جه- سنده ياقنلاشدنرا.

— مينزله‌ده ئۆيشماسنى سۆلتاعه‌ليڤچنلكنى ئاچب سالو ئشنده ئوزنڈنك بۆتن كۆچن قويا هه‌م ئانىڭ تامئرندان بتنرو تورندا قه‌دعى چارالارعا كرنشرگه سوز بيره. كانتون پارتييه هه‌م كامسامول ئۆيشماسنڈنك ئورتاق پلينومنى حوجالق هه‌م سه‌ياسى ئشله‌رده بولعان ياكا زاداييه‌له‌رنى ئوته‌رگه حه‌زر بولعانلڈعن هه‌م ئۆيشمانك ئۆلكه كه‌ميتيتى بلەن ئۆلكه كان- تئرول كه‌ميسييه‌سنى تيره‌سننه نعنراق بر- له‌شچه‌گن وه‌عده‌ده ئيته. برله‌شكه‌ن پلينوم ميللى دۆشمانلق تودنرا تۆرعان ياكا چعشـ- لارعا هه‌م ،ئورس شاۋينيزمڈنا قارشنى نقلنى كۆره‌ش ئالب بارو بلەن برگه، پارتييه‌نك ميللى سه‌ياسه‌تن ئۆرمشقا ئاشئرودا نقلنى كوزه‌تچنى بولرعا هه‌م بۆتن جيتشسزلكله‌رنى ره‌حيمسز ره‌وشده ته‌نقيد ئيتب بارعا سوز بيره. پلينوم بۆتن ئاوماقايلارنك كوزله‌رنڈنك يالعشلقلارن تۆژه‌تولەرن ،سۆزى.

* * *

كامسامولنك يوعارى شه‌هه‌ر تۆبه‌گى كيكه‌ش- مه‌سنى ،كونتر-ريۆه‌لوتسييه‌چنى سۆلتاعه‌لى- يڤچنلك بلەن كۆره‌ش ئالب بارو هه‌م ئانك بۆتن حه‌لن ئاچب سالو ئشنده بۆتن كام- سامولنى جيبيارعا سوز بيره. سۆلتاعه‌ليڤچ- چنلككۀ قارشنى كۆره‌شو بلەن برگه، ،ئورس شاۋينيزمڈنا، ئانتيسيميتيزمعا هه‌م جيرلنى ميللەتچنلككه قارشنى كۆره‌شنى‌ده بر مينوت- قادا ئيسده‌ن چعاررعا ياراماعانلقنى ئه‌يته. كيكه‌شمه بۆتن ئۆيشمانك، بيكنۆره‌ده ئانك يوعارى مه‌كته‌بله‌رده‌گى ئۆلڈنشڈنك ديققه‌تن، سۆلتاعه‌ليڤچنلكنك ئوقوچنى يه‌شله‌ر ئارا- سندا تامر جه‌يوونده قارشنى كۆره‌شله‌رگه يونه‌لدنرونى تييشلنى سانى. ،شونك بلەن

ئش بارى 70 پراسيندتقنا ئوته‌لب قالعان ئيدى. كوب باسوعا كوچونى حه‌زرگنى 16پرا- سينت ئوردنا 30 پراسينتقا قه‌ده‌ر جينكدررگه ئيرنشرگه كيره‌ك.

ئۆيشمانزنك ئاول حوجالڈعنى بوينچا ئوتگه‌ن يلعنى ئش ته‌جربيه‌له‌رنده‌ن هه‌م ئش يۆمعاق- لارندان قاراب، ئشنى تييشلنى ده‌ره‌جه‌ده قويعان ته‌قديرده، بزبو پلانلارنى ،بييل ئاول حوجالڈعندا ريبال فاكتورلارئيتب قويا ئالاچاقبز. بزنك ئالدنبزدا ئيڭ ياقن بروواقت ئچنده‌گ كانتئرا- كتاتسييه‌نى ئوتگه‌رو يولندا عاده‌تده‌ن ،تش ،زور ئش تۆرا، كانتئراكتاتسييه تۆرعان ساين ئاول حوجالڈعن ياكا باشدان قۆرو ئۆچن بولعان ئيڭ ئه‌هه‌مييه‌تلنى چارالاردان برسنى ،بولب بارا. ،شونڈ- ئۆچن بز ئۆيشمابزڈ- ئيعتيبارن كانتئراكتاتسييه‌نى تۆرمشقا دۆرس ئوته‌گه‌روگه يونه‌لدنرگه هه‌م بيگنره‌ك‌ده ئاول، سه‌ويت جه‌ماعه‌ئچنلڈنگن كانتئراكتاتسييه تيره- سننه ئۆيشدنررعا ئۆمتنلرعا تييش بولاچاقبز. بز تۆب ماسسئ كره‌ستييه‌نله‌رنك كانتراك- تاتسييه چارالارن چنلاب‌دا ئالاولارنا هه‌م ئاگار بولشلق ئيتولەرنده ئيرنشرگه تييشبز. ئوتگه‌ن ،يلنى كانتئراكتاتسييه‌نى ئوتگه‌رو ئشنده بولعان كيمچنلكله‌ر، بييلعنى پراكتيـ- كدا قاباتلانماسقا تييش.

كانتراكتاتسييه دوگنۆرلارن قابول ئيتو ئشنده ميحانيك ره‌وشده‌گنه قارالعانن بش‌قنا كوردك. توبه‌نگنى ئۆرگنلارنك يارلنى هه‌م ئورتا حه‌للنى ماسسئعا نترا كتاتـ- سييه‌نك ئاولعا هه‌م سه‌ويت ده‌وله‌تننه نه‌رسه بيره‌ننى تۆشنده‌نره، ئاگلاتو ئشله‌رن تالب بارو، يارلنلارنى ،ئۆيشتنرو ئورننا - بيك گوب ئورنلارداعنى ئيبده‌شله‌ر، تاوشسز- تنسزعنا، بو ،ديڭگۆزنى تاوشقا قوپيب ئوت- كه‌رب، ،شونك بلەن ئشنى بتنروكه ئيرنشو ،يولن تۆتقانلار. مين ،مۆندى بايتاق حه‌للەرنى بله‌ه. ئيڭى ميسال ئۆچن چالڈنى هه‌م بۆڭلمه‌نى ئاليق. يارلنلارنى ئۆيشتنراسى، ،بو مه‌سئله‌نى يارلنلار جيپينلشلارندائوتگه‌رەسنى ئورندا ئيبده‌شله‌ر يارلنلارنك ،بو مه‌سئله‌نى نقلاب كوز ئاللارننا كيتنره ئالولارننا هه‌م ئالارنك ،بو ئشگه دۆرس قاراولارننا جيته‌رك ده‌ره‌جه‌ده ئيرنشه ئالميچا، كانتراكتاتسييه مه‌سئله‌سن ئۆستنره‌ب ئوتگه‌ردنله‌ر. ئۆرلق چه‌چوله‌رننه ياساق تۆرعان كانتراكتاتسييه‌دا بيلگنله‌نگه‌ن ،دوگنۆر هه‌م ،نورمنى مه‌سئله‌ـ له‌ن كيله‌چه‌كده بزگه ،شوندى نق تيكشدررگه كيره‌ك،كى ،بو ،دوگنۆر هه‌م نورمنلار ئاولنك يارلنى هه‌م ئاز حه‌للنى ئۆلشله‌رننك فايدالا- رننا مۆمكين قه‌ده‌ر كوبنره‌ك هزمه‌ت ئيته‌رلك بولسنلار.

،بو يلداعنى بزنك ئشله‌رنك يۆمعاقلارى هه‌م ،ئوكشلنى ياقلارى ره‌وشنده ،شونى كورسه‌ترگه كيره‌ك، ئاول حوجالڈعن كومه‌ـ له‌شتنرو هه‌م ئانك ،تيمپى بزنك ئۆچن ئۆتلمه‌گه‌ن ده‌ره‌جه‌گه جيتدى. كومه‌كله‌شتنـ- رونك تيمپى بزنك تارافدان بيش يللق يلان بويىنچا بيڭنلله‌نگه‌ن تيمپدان ،ئورب كيتدى. ،بو يلدا كره‌ستييه‌ن حوجالقلارن كومه‌كله‌شتنرو 6 پراسينتقا جيته‌رگه تييش ئيدى، ئه ،بو ،يلدنك ياشندا كره‌ستييه‌ن حوجالقلارن كومه‌كله‌شتنرونك پراسينتنى 10عا جيتكه‌نن كوره‌بز.

كومه‌كله‌شتنرونك ،شوندى تيمپنلارى بار- لڈعنا قاراب، بز حه‌زر كومه‌ك حوجالقلارننى تاعن‌دا كيسكننره‌ك ره‌وشده ئرنله‌ندنروگه ،يول تۆتارعا تييشبز. بز ئۆيشتنرلعان كو- مه‌ك حوجالقلارنك سيڤاتلارننا، مۆكارجنعا قاراعاندادا نعنراق ئه‌هه‌مييه‌ت بيررگه تييشبز. بزنك ئشده ،ئوزك ئه‌هه‌مييه‌ت، ئۆيشتنرلعان كومه‌ك حوجالقلارنك سيڤاتلارن ياحشرتو ياعننا كوچنرلرگه تييش. حه‌زر تۆزنله تۆرعان كومه‌ك حوجالقلارنك نيچك ئۆيشدڈـ- رنلولارى، ئالارنك نيچك ئشله‌يه‌چه‌كله‌رى مه‌سئله‌سنى كومه‌كله‌شدنرو ئشننك تيمپى نيچك باراچاعن ئالدان ياحشنى ئوق كورسه‌- ته‌چه‌ك. تاتارستاندا هه‌م بۆتن سه‌ويتله‌ر سايوزندا كره‌ستييه‌ن ماسسئسنى ،بو مه‌سئله- له‌نى كيڭشكه قويماعان، ئانىڭ نيندى‌گنه ده‌ره‌جه‌ده بولسادا ئالدننا قويماعان برگنه ئاول‌دا يوقدر دييه‌رگه بولا. ئوز حوجالقلارن كومه‌ك فورمڈعا كوچنرو ئشنى، كره‌ستييه نله‌رنك ئوز ئاوللارنى تيره‌سنده‌گنى كومه‌ك حوجالقدا نه‌رسه‌لەر كورولەرننه نڤنعا باعلانعان. كوبده‌ن توگل‌گنه بووا كانتوننڈنك ڤولسلارندان برسنده، بووا ڤولنسندا بولسا كيره‌ك، ،بو تورندا بيك قزقلنى بر فاكتقا ئۆچنرادم. كچكنه‌گنه ئاولدا، ،ئورس ئاولنلدا بولسا كيره‌ك، ئاولنى كومه‌ـ له‌شدنرو، كومه‌ك حوجالڤقا كوچو مه‌سئله‌سنى 2 — 3 تابقر كيڭشكه قويلعان. كره‌ستيـ- يه نله ر ،بـو مه‌سئله‌گه عاده‌تده‌ن ،تش ساقلق بلەن ياقن كيله‌لەر، بيرمه‌سمنى، حه‌ياونچنلق ئشننك ئورچووننه زارار ئيتمه‌سمنى هه‌م تاتارستاندا حه‌يوان ڤۆتوله‌رن كيتمه‌سمنى، ديڭه‌ن بر شيك ،تودردنى. ياشدان‌ئوق بز ،بو ئش ئارقاسندا ئۆميدسزلككه تۆشه‌رگه ،ئورن بولماعانلڈننى بلدك. شولاى‌دا بز ،بو ئشنك نيچك بولعان- لڈعن تيكشنرو توردنا تييشلنى چارالاركوردك هه‌م ،بو ئش ئۆچن ماحسوس تيكشدررگه جيبه‌رلڈه‌ن ئيبده‌شله‌رنك تيكشنرو نه‌تيجه- له‌رنده، ،بوئشنك بارى تاتارستانداعنى ڤۆتونك ياكا ياشدان بولڈنووى ديڭه‌ن قه‌رارعاكيلدك. ئه‌گه‌ر بر ياقدان كولاكلار هه‌م حه‌للنى كره‌ـ- تييه‌تلەر ئوزله‌رننك حه‌ياونلارن ساتسالار، ئيڭنچى ياقدان ئانىڭ ئاز حه‌للنى هه‌م يارلنى حوجالقلار ئوزله‌رننه ساتب ئالالار، بازاردا حه‌ياوننك كوبه‌يووى بيڭنره‌ك كولاك هه‌م بر قه‌ده‌ر نق ئورتا حوجالقلارننك نالوك هه‌م ئاشلق حه‌زرله‌و ئشله‌رنده ئوزله‌رننك حه‌للەرن نعنتب قالو ماقسادى بلەن، عادى ئورتا حه‌للنى كره‌ستييه‌ن حوجالڈعن ،بولب كورننگره ترنشولارندان كيله. بز ئوزعان يلعا قاراعاندا ،بييل كوبنره‌ك بازارعا چعا تۆرعان حه‌ياوننى، نه‌تيجه‌ده بارنبر شول ئوق تاتارستاندا قالعان ديب حيسابليبز، ،بو نه‌رسه، ئاول حوجالڈعنڈنك بارنشننا ،زور ناچار يۆعننتى ياساماياچاق.

بتمه‌دى.

Xəbərceler jazalar

Sajlaular çannь yttelər.

Bznen tgycelər kolliktifnda bu jьl fabkomqa sajlaular hər ber sixta ytkərlde. Eşcelər yzlərenen aralarnnan inj aktif eşcelərne fankomqa sajladьlar. 25 terle nakaz birep, alarnьn100 prosintь blən ytəlyen alar əstenə jəklələdər. EŞCE.

Rivkomisiə joqlьj.

Kakşan zavotndaqь rivkomisiənen ber nərsə də əşləməye arqasnda, zavot mədire ip. Qjilmttinef zavot aqcalarna tipterep jəri.

Bznen rivkomisiə qajcan ujanьr ikən? BAHAUTTINEF.

◆ Callь kantonь, Nərkəj volьsь, Taulьq auьlndaqь Nərkəj patrip-kopiratsiəsenen ьylkcəsndə əşləyce prikaşcik Şəmsttinef Vaqiz ьylkcəgə qajtqan tauarlarnь kyp vəqtta itək asinnan qna kynlenə oxşaqan xalqlarqa qna bcqndьrьp jata.

Şəmsttinef elkke kyp çir biləp torqan, zur suma blən satu itkən satucь balasь bulu əstenə ytkən jlda nalukka qarşь cqьp, Minzələdə 6 aj təzəty jortnda jatьp qajtqan kulak qibrcьqь. Kopiratsiədən ocьrrqa kirək.

YTEP BARUCЬ.

◆ Callь kantonь, Nərkəj koopxlipnen Tauьq auьlndaqь aşlьq xəzrləyce agintь Şakiref, aşlьq xəzrləy urnьna ecep vaqьtьn ytkərə. Krəstiennərnen jortlarьna iserek kileş abьnajqьla aşlьq sorap krə, şojləycelərgə qaraqanda, anьn bu qədətə iskedən yk bar. Ytkən jlda ecep suqьşьp xəkmgə birlgən, ləkin çəzasь atministratsiəgə krep qotьlьp qalqan.

Mnə şundьj alkagolik aginttan Koopxlipkə fajda cqmajacaq, şunar kyrə anar kəçə bilite birrgə kirək. ŞUL.

تيزده‌ن باسنلپ چعا

?„كونتر ريۆالوتسييون سۆلتانعه‌ليڤچنلككه قارشنى" ?

سۆلتانعه‌ليڤچنلككه، گروپپاچنلقعا هه‌م ئورس شاۋينيزماسنا قارشنى

ئورنداعنى ئۆيشمالار پارتييه ئۆلكه كه‌ميتيتى هه‌م ئۆلكه كانترول كه‌ميسييه‌سنك سۆلتانعه‌ليڤچنلك تورنداعنى قه‌رارن ،تولنسنى بلەن ياقلىلار

هه‌ر قايدا، هه‌ر جيرده گروپپاچنلق قالدقلارنى بلەن كۆره‌ش هه‌م ،ئورس شاۋينيزم چعشلارن ئاچب سالو بولندا كوبچنلكنى توپلاو بارا.

،بو ئش ئيقتيسادى هه‌م كولتورنى ياعندان تاتارستاننى بۆتن سه‌ويتله‌ر سايوزنى ده‌ره‌جه‌- سننه ياقنلاشدنرا.

— مينزله‌ده ئۆيشماسنى سۆلتاعه‌ليڤچنلكنى ئاچب سالو ئشننه ئوزنڈنك ،بو ئشنى قويا هه‌م ئانىڭ تامئرندان بتنرو تورندا قه‌دعى چارالارعا كرنشرگه سوز بيره. كانتون پارتييه هه‌م كامسامول ئۆيشماسنڈنك ئورتاق پلينومنى حوجالق هه‌م سه‌ياسى ئشله‌رده بولعان ياكا زاداييه‌له‌رنى ئوته‌رگه حه‌زر بولعانلڈعن هه‌م ئۆيشمانك ئۆلكه كه‌ميتيتى بلەن ئۆلكه كان- تئرول كه‌ميسييه‌سنى تيره‌سننه نعنراق بر- له‌شچه‌گن وه‌عده‌ده ئيته. برله‌شكه‌ن پلينوم ميللى دۆشمانلق تودنرا تۆرعان ياكا چعشـ- لارعا هه‌م ،ئورس شاۋينيزمڈنا قارشنى نقلنى كۆره‌ش ئالب بارو بلەن برگه، پارتييه‌نك ميللى سه‌ياسه‌تن ئۆرمشقا ئاشئرودا نقلنى كوزه‌تچنى بولرعا هه‌م بۆتن جيتشسزلكله‌رنى ره‌حيمسز ره‌وشده ته‌نقيد ئيتب بارعا سوز بيره. پلينوم بۆتن ئاوماقايلارنك كوزله‌رنڈنك يالعشلقلارن تۆژه‌تولەرن ،سۆزى.

* * *

كامسامولنك يوعارى شه‌هه‌ر تۆبه‌گى كيكه‌ش- مه‌سنى ،كونتر-ريۆه‌لوتسييه‌چنى سۆلتاعه‌لى- يڤچنلك بلەن كۆره‌ش ئالب بارو هه‌م ئانىڭ بۆتن حه‌لن ئاچب سالو ئشننه بۆتن كام- سامولنى جيبيارعا سوز بيره. سۆلتاعه‌ليڤچ- چنلككۀ قارشنى كۆره‌شو بلەن برگه، ،ئورس شاۋينيزمڈنا، ئانتيسيميتيزمعا هه‌م جيرلنى ميللەتچنلككه قارشنى كۆره‌شنى‌ده بر مينوت- قادا ئيسده‌ن چعاررعا ياراماعانلقنى ئه‌يته. كيكه‌شمه بۆتن ئۆيشمانك، بيكنۆره‌ده ئانىڭ يوعارى مه‌كته‌بله‌رده‌گى ئۆلڈنشڈنك ديققه‌تن، سۆلتاعه‌ليڤچنلكنك ئوقوچنى يه‌شله‌ر ئارا- سندا تامر جه‌يوونده قارشنى كۆره‌شله‌رگه يونه‌لدنرونى تييشلنى سانى. ،شونك بلەن

كيسكننره‌ك ره‌وشده كۆره‌شكه توبلاو، كومه‌ك- له‌شدنرونى ئوسدنرو نيگزنده ئاولداعنى كاپي- تاليزم ئيليمينتلارن تامئرندان يۆلقب ئاشلاو هه‌م تاتارستان حزمه‌ت ئيبه‌له‌رن پارتييه هه‌م سه‌ويت ڤۆلاسنى تيره‌سننه برله‌شدنرب، ئالار تارافندان سۆلتاعه‌ليڤچنلككه ئيديياليوگييه ياعندان كيمسكن ئودار بيرو ،بورنچن كيتنرب قويا. سۆلتاعه‌ليڤچنلككه قارشنى كۆره‌ش بلەن بر ره‌ته‌دەن پلينوم، ڤيليكاديرژاۋييه شاۋينيسـ- لڈعنا قارشنى كۆره‌ش كيره‌كلڈگن‌ده ئه‌يتب ئوته.

پلينوم، ئۆلكه كه‌ميتيتنڈنك سۆلتاعه‌ليڤـ- چنلك تورنداعنى قه‌رارن تولنسنچا ماقتاوبلەن قارشنى ئالاهه‌م تۆرگمچنلككۀ كۆره‌شن شولاى‌ئوق ئانىڭ كيله‌چه‌گده‌ده يه‌شه‌ون ئاقلاب قالرئۆچن، سۆلتاعه‌ليڤچنلككه‌ده فايدالانرعا تله‌وچنى ئلككنى «سوللار» ئاراسندا‌عنى قايسى‌بر ئيليـ- مينتلار تارافندان ئالب بارئلا تۆرعان تۆرگمـ- چنلك كۆره‌شننه قارشنى كۆره‌ش تورندا، ئۆلكه كه‌ميتيتنڈنك تۆتقان ،يولن ته‌مام دۆرس ديب ئاپا.

ئۆلكه كه‌ميتيتنڈنك سۆلتاعه‌ليڤچنلك بلەن كۆره‌شكه ،سوڭ،تۆتننووى تورندا كانتكوم پلي- نومندا ئيبده‌ش كه‌ريمڤنك چعشنى - دۆرس توگل‌هه‌م ئيبده‌ش كه‌ريمف ،بو مه‌سئله‌ده ئوز پازيتسييه‌سنده نق ،تۆرووى ئارقاسندا، پلينوم ئانىڭ چعشنى ئۆلكه كه‌ميتيتنڈنك ئشننه به‌يه بيرب بترمه‌و ديب عه‌يبلى.

پلينوم، ئارچا ئۆيشماسنڈنك سۆلتاعه‌ليڤـ- چنلك بلەن هه‌م سۆلتاعه‌ليڤچنلكنى، شو- لاى‌ئوق ڤيليكاديرژاۋييه شاۋينيسلڈعن فاش‌ئيتو ئشننه تاتارستان ئۆيشماسنا جايسزلاوچى «سوللار» بلەن كۆره‌شكه حه‌زر تۆرعانلڈعنا ئۆلكه كه‌ميتيتن ئشاندنرا.

ئۆلكه كه‌ميتيتنڈنك ئۆيشماسى ،ئۆلكه كه‌ميتيتنڈ ،كونتر - ريۆه‌ليوت- سييه‌چل يۆزنى، تاتارستان حزمه‌ت ئيبه‌له‌رنى ئالدندا كۆنده‌ن - كۆن تعنراق ئاچۆلا بارا.

مينزله‌ده‌ده، ته‌تشده هه‌م تاتارستاننك باشقا رايونلارندا بولعان پارتييه ماسسئسنى، ئۆلكه كه‌ميتيتننك ميللى بورژووا ،كونتر - ريۆه- لوتسييه‌چنسى سۆلتاعه‌ليڤچنلككه هه‌م ئانىڭ ئاگيتنلارننا قارشنى ره‌حيمسز كۆره‌ش ئالب بارو تورنداعنى قه‌رارن بيك نق ياقلى. شولاى ئوق پارتييه ماسسئسنى، سۆلتاعه- ليڤچنلككه قارشنى كۆره‌ش لوزنڭنسننا تۆرننب، پارتييه ئۆيشماسننك برده‌ملنگن تارقاترعا ترشقان «سوللار» نڭ‌دا بيك نق عه‌يبلى.

ته‌تش ،ڤولنسننك پارتييه هه‌م كامسامول ئۆيشماسى ئاكتيفى، سۆلتاعه‌ليڤچنلك مه‌سـ- ئه‌له‌سن تيكشنرب، ئۆلكه كه‌ميتيتى بلەن كانتون پارتييه كه‌ميتيتننڈنك ئيديياليوگييه هه‌م ،ئۆيشتنرو ئشننده ئالعان (سۆلتاعه‌ليڤچنـ- له‌رنى پارتييه‌دەن چعارو هه‌م ئانىڭ قالدق- لارن ئاچب سالو تورنداعى) ،يولن دۆرس ديب سانى هه‌م ئاكار قارشنى ئيديياليوگييه ياعندان‌دا، شولاى ئوق ،ئۆيشتنرو ياعندان‌دا نقلنى كۆره‌ش ئالب بارعا سوز بيره. ،شونك بلەن برگه، ته‌تش ئۆيشماسنى سۆلتاعه‌ليڤـ- چنله‌رگه جه‌واب تورندا 1930 نچى يلدا بۆتن ،ڤولسننى كومه‌كله‌شتنرب بتنرونى ئوستننه ئالا.

* * *

مينزله‌ده كانتون پارتييه كه‌ميتيتى بلەن كانتون كامسامول ئۆيشماسننك برله‌شكه‌ن پلينومنى قه‌رار بيره:

— «پارتييه‌نك ميللى مه‌سئله‌نى حل ئيتوده نقلنى يولباشچنلق ئيتووى ئارقاسندا، تاتارستاندا، تاتار پرلياترياتننك كادرنى ئوسه، باتراكلار هه‌م يارلنلار ئيڤتيسادى ياقدان كوته‌رنله‌له‌ر. تاتارستان حزمه‌ت ئيبه‌ـ له‌رننك تۆب كوبچنلڈنگى ساتسييالیزم. تۆژو ئشننده‌گى چيتنلكله‌رننى يراقلاشتنرودا هه‌م ،سينفى دۆشمان بلەن كۆره‌شوده برله‌شه‌له‌ر.

بارچاعندا يه‌شه‌ننگز، ئه حه‌زر ئيندى ،ئورس باشلق كيلگه‌چ، كورمه‌گه‌ننگزنى كورسه‌تربز» ديڭه‌ن نه‌رسه‌نى بلدنره. ،لوندن كيتووى ئوگاينى بله‌ن يازلعان مه‌قاله‌ده توبه‌نده‌گنى نه‌رسه‌له‌ر ئاچق گه‌وده‌له‌نه‌له‌ر:

— ،لوندن يه‌ۆرى، شوگار ناچار ئشله‌گه‌ن. ئه حه‌زر ئشله‌ر ياحشدرر، چۆنگى ئيڤانوف ،ئورس...

تسينا گه‌زيتى يه‌ۆرينك ،ئورس بله‌ن تالشتنرلنوونا ،شول قه‌ده‌ر شادلانا، ئه‌گه‌رده مۆمكين بولسا ،ئول:

— ،لوندن كيتدى، قر ژيدلارنى! ديب‌ده يازار ئيدى.

ئوچريژدينييه‌نك پراكتيك ئشننده‌ده قارا گروهلار ياحشى‌ئوق بولدقلنلق كورسه‌ته‌له‌ر.

كاركامموندخوزدا بارنسى 128 كشى ئشلى. شولاردان 20 سى تاتار. ،ئول 20 تاتارنك‌دا 2 سى قارا ئشچى. كامسلوژ تاتار حزمه‌ته‌ر- له‌رن ئارتدنرو توررننده‌ا، تالارنى نيچك بولسادا ئشده‌ن چعارو سه‌ياسه‌تن تۆتا. كوبده‌ن توگل ئشتات قسقارتو واقتندا كاركامموندخوزدان 7 كشى چعارنلرعا تييش بولا. كامسلوژ شولارنك ئۆچنسن تاتارلار ئۆستننه تۆشنره. هيچ بر كمنك ئاى-وايننا، تاونشننا قارامى.

تاعن بر ئه‌ه‌مدت. ،مۆننسى يوعارى ئورنعا كوته‌رو مه‌سئله‌له‌سى.

ئيڭسپلاتاتسييه بولنگنده سيكريتار ،بولب شه‌هيدوللين ديڭه‌ن كامسامول ئشلى. بر واقتنى كامسلوژ يوعارى ئورنلارعا كوته‌رو مه‌سئله‌سن قويا. شه‌هيدوللينننى ئورننداں ئالالاردا، يوعارى ئورنعاكوته‌رو ديڭه‌ن ،بولب، ئانىڭ ئورننا شيللوك ديڭه‌ن ئش باشقاروچننى قويا‌الار. ،بو ئيندى ئه‌ه‌مه‌تنكله ئه‌ه‌مه‌تى. ئه شه‌هيدوللين كاممونخوزدان بۆتننله‌ى‌چعب كيته. كاممونخوزدا تاتار ماشينيسكنلارى زار جليلار. ئالاردان بارى تيك ئيده‌ن‌گنه يودرميلار. قالعانن بارنسن‌دا ئشله‌له‌ر.

منه ،شوندى ،ئول كاممونخوز! ئاندا ميللى دۆشمانلق چه‌چو، تاتار هه‌م يه‌ۆريله‌رگه قارشنى كۆره‌ش بەدره‌ده‌ن ئستينا گه‌زيتننه كوچدى.

حه‌زر ئيندى ئاندا‌عنى قارا ئورسلارنك كۆزله‌رننك برسننده قوللارننا پچاق ئالب،

— تاتارلارنى «بيت» ئيتوله‌رن...

— ژيتلارنى «ريزات» ئيتوله‌رن‌گنه‌ڤۆته‌رگه قالا. مۆننى بولدرماس ئۆچن بارى برگنه ،يول بار:

— كاممونخوزدا ئشله‌وچنله‌ر ساستافن تاعن بر قات قابشاب قاراو.

— كامسلوژ، ئستينا گه‌زيتى تيره‌له‌رننه ڤۆياالاعان قۆزغنلارننى ،توزدنرو.

شولاى كاممونخوز قارا گروهلارى، ياحشى بلب تۆرنعز:

سزننك به‌دره‌ف ئاگيتاتسييه‌گزه‌ده، شول- ئوق قوللار بله‌ن يازلعان ئستينا گه‌زيتننده‌گنى ئاگيتاتسييه‌گزه‌ده پرلياترياريات ده‌وله‌تى، يول قويماس. ع. حۆسه‌ين.

به‌درەفده باشلانب ئستينا گه‌زيتننه كوچكەن شاۋينيزم

عه‌ليڤيف، گاركاممونخوزنك يوريسكونسولنى، ،ئول پارتييه هه‌م پرافسايور ئشننه ئاكتيف قاتناشا. كاممونخوز ئشچنله‌رنى قارشندا شه‌ب، ئاڤتاريتيتلى يگت. له‌كين بر كيمچنلڈنگى بار. عه‌ليڤيف... تاتار...

كاممسلوژ ساپلاولارنى ياقنلاشا.

قارا گروهلار ،بو،يولنى كاممسلوژعاعه‌ليڤننى ئوتكه‌رمه‌س ئۆچن كامپانييه ئاچالار. هيچبر سه‌به‌بسز، نيسز عه‌ليڤيف توررندا ساپلاوئالدنـ- دان، ،ئول ئشكه يارامى، پرافسايوز ئشننه قاتناشمى، ديب ئستينا گه‌زيتننه زاميتكنى يازالار. ئانىڭ،بو سايلاولاردا‌تۆشترب قالدنرعاترنشالار.

بيڭيوف،گاركاممونخوزعابلاگائوستروبيستنوا بولنگنى مۆديرى ئيتب كوته‌رلگه‌ن 40 نچى زاۋود ئشچنسى. بيڭيوف‌كاممونخوزنك‌ترامۆاى بيليتله‌رنده‌ن برسن ئوزنى ئۆچن ئۆتا. بيڭ- بوفنك ،بو ترامۆاى بيليتله‌رن ئۆتارعا زاكون بوينچا حاقى‌بولا. ،ئول بيشبالتادا ئۆرا. منه ،شول بيليت ئۆچن ئستينا گه‌زيتى بيڭيوفننى راستراتچيك‌ديب ئاتى. ئانىڭ توررندا كارريكا- تورالار بله‌ن، ئانىڭ جينايه‌تچى ئيتب‌كورسه‌ته تۆرعان زاميتكنى‌باسب چعارا. منه‌شولاى‌ئيتب، يوعارى ئورنعا كوته‌رلگه‌ن تاتار ئشچنسن كوزده‌ن تۆشنرو ئۆچن بۆتن پرييو

QAZAN

تیررورچنی کوکلار تییشلی جەزالارن ئالالار

ئسپاس کانتونی، ئورتا دیگەنەلنی ئاونلندا مۆباراکشا موللا بەدیعین‌نك یولباشچىلىغى بلەن کولاکلار ئۆیشقان رەوشدە ماسسىۆ تۆسندە چەشلار یاساغانلار ئیدی- کولاکلار کربچىلىگنى ئاستندا جییلعان تالپا یارلىلار همە ئورتا حەللىلەر تارافندان کولتورى یۆر- تننا ئەیلەندىرلگەن مەجت بیناسىنا کیلب قزل فلاکنى ئالب تاشلاغانلار، ریۆەلوتسییە یولباشچىلارنىڭ پارتریەلەرن، یرتب ئرعتقان- لار. ئاول سەویتن ئوتترو بلەن قورقتقانلار. سەویتکە قارشى چەش یاساوچى کولاکلار، گروپپىنىڭ باشلىغى مۆباراکشا موللاتاتلدى.

ئیسکى ئەلمەت ئاونلندا کولاکلار گروپ- پنسى بر نیچە یلبویىنا بر توقتاوسزسەویت ئولاسىنىڭ ئاولدائوزدىراتۆرعان چارالارنىقارشى کۆرەش ئالب بارغانلار. گروپپى بلەن ئلکنى ئورەدنیك بابوشکین، (سەویت ئۆلاسىنا قارشى کاراتیلنى ئەترەتدە قاتناشب کرەس- تیەنەلەرنى ئاتقان کشى) همە ئلککى پادشا ئاحرانگىسندا ئاگینت، بولب تۆرعان همە ریۆەلوتسییانیرلارنى پالیتسییە قوللنا، تۆتب بیرگەن کشى شکیرف لار جیتەکچىلك ئیتە- کەنلەر. ئاول ئاکتیفلارن برنیچە تابقر ئوتۆ- رگە قەسد ئیتەکەنلەر، ئوت تۆرتب یۆرگەن- لەر. شوشى یلنك 20 نچى ئوکتەبرندە بابوشکین ئوزننك گروپپىنسى بلەن بردەن بولب، ئاول سەویتنى پرسیدەنتلنك یۆرتن یاندرغانلار.

بابوشکین همە شاکیرفلار ئاتلدلار، باش- قالارنى تۆرلى سروك بلەن یاتىرعاحۆکمئیتلدىلەر.

* * *

تاتارستان باش سودنىڭ کوچمە سیىسىیەسى تارافندان ئاتلىرعا حۆکم ئیتلگەن ئوت سالب یۆروچى، تیررورچى کولاکلاردان زۆیە رایونى ئاتسوف ئیۆان، ئالابۆعا کانتونى کانکاسف ئیۆان همە بووا کانتونى میشکوف پیترلارنىڭ ئشلەرى تورندعانى قەرارلارنى قاراغاندان سوك بوعارى سود ئۆچەوى تورندعانى قەرارلارنىدا راسلاندى.

KƏNDƏLEK VAQIOJƏLƏR.

◆ 1.800 سوم ئورلاوچىلار - چال- لاردان کیلب «گراند ئوتىل» نومیرلەرنە تۆشکەن گرازدان گوشچینىڭ یۆقلاغان واقتدا بولمەسىندەن 1.800 سوم ئاقچاسى ئورلانعان ئیکەن، ئورلاوچىلاردان ئوتکین بلەن ناۋا- زیلەوا همە لیپونتیینۆا دیگەن خاتىلار تۆ- تلعانلار. ئالار یانندان 1.772 سوم ئاقچا تابلعان.

◆ تیمر پیرچەتکنىڭ حولیگان- حولیگانلق ئۆچن ئیکنى یلعا یابنلرعا حۆکم ئیتلگەن 22 یەشلك حۆسەین حیسامتدینۆف ۆاستانییە بیستەسىنىڭ ئزل پۆچماعندا گراژ- دان حەنیف کەریمفنى تیمر پیرچەتکنى بلەن قیناب ئیمگەتکەن. حیسامتدینفنى نى سە- بەبدەن‌در، کانۆویسز 2 نچى فیرمنگە ئشکە جیبەرگەن بولغانلار.

4 نچى نویەبردە کیچ سەعەت جیدندە، پرالیتارییات ئیلنىڭ قزل ئوزەگى بولعان مەسکەوگە، تاتارستان حزمەت ئیىەلەرى ئیسمندەن 1000 تونىنى تارش بلەن قزل ئیشالون ئۆزاتلدى. ئیشالوننى مەسکەوگە قەدەر قازان کامسامولارندان 12 کشىلك دیلیگاتسییە ئۆزانا بارا.

ئیشالوننى تۆیەوچىلەر یوعارى یاق شەهەر کامسامولارى، پارتیەسىزیەشلەر، ئستودىن- لار، بولب، بو حەزرلك ئشىنە بارنسى 800 لەب کشى قاتناشا. ئیشالوننى ئۆزاتو ئۆچن ۆاکزالعا شەهەرنىڭ تۆرلى ئوقو یۆرتلارندان، زاۆود-فابریکلاردان 1000دەن ئارتقىیەشلەرقزل فلاکلار، موژیکلار بلەن تۆشکەنلەر ئیدى.

ۆاکزال یاننداعى دیمانستىراتسییەدە قسە- قاچاعنا میتینگ بولدى.

5 نچى نویابردە کیچ، تویەن یاق شەهەر کامسامولارى تارافندان تۆیەلگەن 1000 تونىنى بەرەنگى بلەن بر قزل ئیشالون ئورالعا ئۆزاتلدى.

800 کامسامول قاتناشدى.

ئوسییەدەگى یاکغر ئاستندا قالعان ئاشلق- لارنى واگزنلارعا تۆیەرگە، قازان ئوقو یۆرت- لارنداعى کامسامولاردان 800 کشىلك ئەترەد تۆزلدى.

ئەترەد 3 نچى نویابردە کیچ 10 سە- عەتدەن 4 نچى نویابر ئیرتەنگى 6عا قەدەر واقت ئچندە 60 مك ،پۆت ئاشلق تۆیەب تردى.

قازان ئوقو یۆرتلارنداعى کامسامولار ئشلەندە ،زور باترلق، چداملق، یلعرلق کزرسەتدىلەر.

یاشچور ئاورووى.

تاتارستان جیر ئشلەرى حالق کامیساریا- تىنىڭ ئیتیرناریيە ئیدارەسنى 10 مك سوملاب ئاقچا ،تۆتب، چیستاى، بۆگلمە، مینزەلە کان- تونلارنداعى موگزلنى ،زور حەیوانلار تاراسندا باشلانعان یاشچور ئاورون بترگەن ئیدى. سوگعنى واقتدا حەیوانچىلق سایوزنى سبر یاعندان 490 باش ،سیپر بلەن یاکادان یاشچور ئاورون قایتارعان. بو سیپرلار یو- دینۆ ئستانسىنسى ئارقىلى ئوتکەن چاغندا، کوزەمەت ئاونلنداعى سیپرلارعا یاشچور یوغب قالعان. حەزرگى واقتدا ،ئول تیرەدەگى ترلك- لەرنى ئوتکەرمەس ئۆچن کارانتین یاسالدى.

تەربییەچنسز قالعان خاتنقزلار سافحوزعا.

قازان شەهەر سەویتى پریزیدیومنىڭ سوگعنى ئوتنرنشندا، تەربییەچنسز قالعان خاتنقزلارنى ئشکە ئورناشتىرو ئۆچن ئاینرمە خاتنقزلارنى ئشکە ئورناشتىرو ئۆچن ئاینرمە کەمیسییە تۆزلدى. بو کەمیسییە خاتنقزلار ئۆچن قازان تیرەسندە سەویت حوجالىغى تۆزو، ئالارنى سەویت حوجالقلارنا ئشکە ئورناشتىرو همە قازاندا ئاینرمە حزمەت ،یۆرتى ئاچو مەسئەلەسن ئالعا قویا.

ئوکتەبر 12یللىغى بەیرەمندە کامسا- مولنىڭ فاکیللار بلەن تاتنتالنى یۆرو پلانى

1 - فاکیللار بلەن تاتنتالنى یۆرو 6نچى تویەبر کیچ بلەن بولاچاق. تاتنتالنى یۆرشدە کامسامول ئشچى، ئوقوچى یەشلەرگنە قاتناش- میچا، بەلکى زورلارنىڭدا جەلب ئیتىلووى تیىش.

2 - رایونلارنىڭ ،جییىلو ئورنلارى همە بورجلارى توبەندەگى جیتەکچىلك بلەن باراچاق:

ئا) شەهەرنىڭ توبەن یاق رایونى سەعەت 6 دا واحیدف مەیداننا جییىلا، ئاندا 25 مینوتلق میتینگنى ئوزدىرلا. 6 سەعەت 30 مینوتدا، شەهەرنىڭ توبەن یاق رایونى بیل- گنەگەن مارشروت بویىچا قوزعالا. جیتەک- چىلەر: ئابدوللین، داۆتىف.

ب) شەهەرنىڭ یوعارى یاق رایونى،سەعەت 6دا ئیرك مەیداننا جییىلا، ئاندا 25 مینوتلق میتینگنى ئوزدىرلا. جیتەکچىلەر: کسینافونتف ئیزمایلوۆا.

ۆ) برلەشکەن بیستەلەر رایوننداا تاتنتالنى یۆرش همە میتینگنى ئاینرمە ئوتکەرلە.

ع) کالوننا جیتەکچىلەرى،ئوز کالوننالارنىڭ ئوز واقتندا جەرەکەت ئیتولەرى ئۆچن جەوابلنى بولالار.

د) تولاى شەهەر کالوننا سى بلەن تاجییف، سادرتدینۆف همە یولداشف ئیبدەشلەرجیتەک- چىلك ئیتەلەر.

3 - مارشروت تەرتیبى:

ئا) شەهەرنىڭ توبەن یاق رایوننداا ترامۆاى بالداعى (کالتسوسى)، پرالومنى، 1 - مای مەیدانى، چیرنیشوفسکى، کاپیراتیف ئورامى- کالتسوعا چاقلى.

ب) شەهەرنىڭ یوعارى یاق رایوننداا: چیر- نیشوفسکى، انچى مای مەیدانى، پرالومنى، همە کاپیراتیف ئورامى کالتسوسنا چاقلى،

ۆ) همە ئیکى کالوننا انچى مای مەیداننداا ئوچىراشالار.

د) تولاى شەهەر میتینگنسى ئوتکەرلمى.

4 - ساولق ساقلاو حالق کامیساریاتى، حەرەکەت بارعان ،زور ئورالملار، ،جییىلو ئورنلارى، مەیدانلاردا سانیتارییە ئاربالارى قویا.

5 - تولاى تەرتیبنى ساقلاو ئشى ئچکى ئشلەر حالق کامیساریاتنىڭ شەهەر بولىگنە تابشرىلا.

6 - فاکیللار بلەن تەمین ئیتو، کامسا- مولنىڭ رایون کەمیتیتلەرى ئارقىلى بولاچاق.

ئوکتەبر 12 یللىغى بەیرەمن ئوتکەرو کەمیسییەسى - پرسیدەنتلى: ،کولیکوف. کامسامول ئۆلکەکەمیتیتنىڭ جەوابلى - سیکریتارى: زارىپف.

پرافسایوز ئەعزالارى قۆلاعنا.

جۆمعا کۆن 8 نچى ،تویەبردە تاتار دەولەت ئاکادیمییە تییاترندا قوینلاچاق «ئیل» شیذبە کۆن 9 نچى ،تویەبرگە کوچىرىلە.

دیریکسییە.

Çouaplı ridaktırı: SAFA BORHAN
Basılırısı: „TATIZDAT“

Qızıl Tatarstan nəşr.

JANA JIL BAŞNDAN JAZLƢAN JLLBQ PADPISCIKLARBNA

JAZBLU Bəjəse

12 ajqa 8 s. 50 t., 6 ajqa 4 s. 50 t., 3 ajqa 2 s. 30 t., 1 ajqa 80 tien.

JAZBLU URNNARB

Qazan da „Tatizdat“ nıń (Cirnişovski uramı, jort nomir 9) ikspiditsiesnde, barlıq kitap magazinlarında, qullarında Tatizdat tanqlıqlı bulqan agintlar hem barlıq poçta bıylkare arqılı. Qazanan tışqarı „Tatizdat“ nıń kanton hem rajon yzaklarındağı kitap magazinlarında, barlıq poçta bıylkarında, Məskəy, Ufa, Orneur hem başqa şəherlerdəğe kitap magazinlarında, barlıq poçta bıylkarında.

Kymektep jazılqan eşcolerge, profsojuz clube bulqan, ojşqan kustarlarqa hem xzmetkerlerge yzlerenen, pritpriatielere arqılı „Tatizdat“ nıń eşcolar kriditovaniese bujrca jılsq potpiskılarqa Gajqa rassrocka jasala-

TATAR PROLITARIAT HƏM SOVIT JAZUCILARI-NIŃ ƏSƏRLƏRINƏN TƏZELCƏN

ƏLMANAX

BLƢN

Ə. TUQAJ NIŃ

TULI MƏÇMUƢƏSINƏN I TOMIN BYLƏK ITƏ!

Bıderylər

◆ Tat. Ölkə Kontırol komisiəse tybəndəge iptəşlərne eş vaqtında 13 nce bylməgə-Bulatof iptəşkə kilrgə caqırı:

1)Lyşcef Simun,2) Səqief K. (r. t. ja). 3)Milnikef N A. 4) Rıjlof I. G. 5) Platinof L. (2 nce T I jəcəjkesnnən). 6) Latıjpof Xəjrulla (Callı ojşmasnnan kilgən).

◆ Tat. ÖKK bıderə: 9 nce nujəbrdə, kic 6s. tə parttrojkı çişlışında tybəndəge iptəşlərneŋ eşlərə qaralacaq: 1) A. Kaşirin, 2) A. Zaxarof, 3) Moxtarof Mortaza, (brləşkən bistələr ojşmasnnan), 4) Limanof S. (Linin kyn zavotnnan).

Parttrojkı çişlışına Okyn, Xəsənef, Atnagulof, Nikitin həm Didkuf iptəşlər caqırılalar.

Partiə utırşcılarnnan Rauzttinef, Zidlufski, Apanovic iptəşlər caqırılalar.

◆ Bygen 6 nce nujəbrdə, kic 6s. tə Tatar Məməniəte Jortında urıs kytərnke məktəplərndə tatarca uqıtucılar siksiəsenen nəybəttən tışq çişlşları bulacaq. Kən tərtibe: urıs məktəplərndə tatar tle uqıtu ücen jaŋa program

◆ VKP (b) nıń şəhərneŋ juqarqı jaqı rajkomınıń xatnnar bylege bıderə; 1929 nce jıl, 12 nce nujəbrdə diligatlar çişlşlarınıń utrşları bulacaq. Bulşlqlar həm instruksiələr alu ücen tybəndəge iptəşlər xatnnar bylegenə kilrgə tieşlelər: Joffi, Markova, Muravjova, Qasimova, Milixina, Jarovikova, Bulatova, Vəlidi, Səjfi, Cjildief, Antonova, Smurova, Sadrttinef, Polivseva, Sirgieva, Tahirova, Qəjumova, Varankova, Avrianova, Aminova, Sinəjova, Saparova.

◆ Tatsik janndaqı Juqarı Fizkul'turı Sovitenen prizidium qərarı bujnca 10nce nujəbrdə şəhər fizkul'turıcılarınıń KONFIRINSIƏLƏRE ÇIBLACAQ.

Konfirinsiənen kən tərtibe: 1) Biş jılıq plan həm məməni təzeleş. 2) Juqarı Fizkul'turı Sovitenen xisap doklatı.

3) Fizkul'turı eşen tikşery komisiəsenen eş jomqaqı.

4) Tərle. Konfirinsiə Tatar Akadimiə Tiatırnda 5 s.tə acıl. S. 4 tə partiə həm komsomol clinnərenen fraksiə çişlşı bulacaq.

Kanfirinsiədən suŋ zur kansirt.

◆ 9 nce nujəbrdə kic 6 s. tə R K I Xalıq Komisariatında (Cirnıjşovski 1, bylmə 5) iqtisadi komisiə, proizvodstvo komisiəse həm R K I gə bulşlıq komisiələrenen 28/29 nce jılıń smitalarınıń başqarılıları həm 29/30 nce jılıń smitasın qarau məs'ələlərə xaqında çişlş bulacaq. Kinəşməgə tybəndəge pritpriətiə, ycrizdiniə həm ojşmalarınıń iqtisadi komisiələre həm proizvodstvo komisiələrenen vəkillərə kilrgə tieşlelər: Koztris, Tikstilkombinat, Pişcetris, Tatpoligraf, Mitaltris, Lisatris, Vaxitof zavotı, T. Sovnarxoz, „Pabidı truda“, Mix fabrige, Spirt zavotı, Gusbanık, Vsikobank, Tatkombank, Tatsilbanık, Kozsindikat, Rizintris, Gət, Niftesindikat, Gussvimaşinı, Bum sindikat, Tatturg, Balalar kioskese, Ilvudtram. Vaq prid trise, „Transprt“ nıń Qazan kantorı, Şəhər transprtı, Gusturg, Rudmitalturg, MSPO. Volgı, Vitsnab, Tatkuspromsojuz, Tatsojuz, Tatkopinsojuz, Zivotnovodsojuz, Maslosojuz, Siminovodsojuz, Kolxozsojuz, Sojuzlar sojuzı, Grupkom №2, R K I Xal. Kom.

Vladimir Il'ic Linin əsərlərə Jaŋa ojna basılıp cqtı

LININ həm SOVIT VLASI

digən əsər. Bu kitapqa V.I. neŋ 2-9 nce Sovit sjızlarında sejlegən syzlərə (riclərə) krgən. Kitap 218 bit buluqja qaramastan xaqı tik 85 tien gnə.

Aldıru ücen adris: Казань, „Татиздат“.

گەزیت، ژورنال تەرتیبسز تابشىرلسا

قاران، «تاتئیزدات» ئیکسپیدیتسییەگە دیەن تادریس بلەن قایدا یازىلووگنى، تاد- ریسکنى، پادپیسکنى سروگى کورسەتب حەبەر ئیت، تیز تیکشۆرب یولعا سالىنىر.

Radio tapşırı.

6 nce nujəbrdə 7- Sotsializm jarısına baqşlanqan tantanalı utırşnı translətsiə.

ژ.ک. پ. (ب.) ئۆلکە کەمیتیتى ،ئورگننى

جیتەکچى ژوناڵنا یازل!

1یلعا 3س.، 6 ئاى 1س.60 ت.، 3 ئایعا 85تیین.

Pujzlar jereşe

48 nce numirle Məskəy - Svirdloi pocta pujızı Ruzajfkı - Svirdloi arasndaqı pirisadkısız vagonnar gruppısı blən Qazanqa 11 s. 20 m.-ta kilə, 11 s. 40 m - ta kitə.

66 nce nomirle Məskəy - Svirdlof pasazirski pujızı Tiflis-Svirdlof arasndaqı vagonnar blən Qazanqa 18 s. 30 m - ta kilə, 18 s. 50 m-ta kitə.

47 nce nomirle Svirdlof - Məskəy pujızı Svirdlof — Məskəy arasndaqı pirisadkısız vagonnar blən Qazanqa 21 s. 5 m-ta kilə, 21 s. 25 m - ta kitə.

65 nce nomirle Svirdlof - Məskəy pasazirski pujızı Svirdlof - Tiflis arasndaqı pirisadkısız vagonnar blən Qazanqa 13 s. 55 m - ta kilə, 14 s. 15 m - ta kitə.

Qazan - Zeja pujızı.

№ 571 16 s. 45 m. kilə	kənsajın.
№ 577 17 s. 20 m. kitə	
№ 572 8 — 9 m. kilə	
№ 576 16 s, 46 m. kilə.	

Juşkar - Ola vagunnarı Qazannan sişəmbe, pənçeşəmbe, şimbə, jəkşəmbe kennərdə 577 nce pujız blən kitələr, cərşəmbe, çomqa jəkşəmbe, dyşəmbe kennərdə 572 nce pujız blən kilələr.

Vaqtlar qazanca.

رەسملى، ئەدەبى، کۆلکنى

„Cajan“ «چایان»

ژورنالنا یازل!

1 یلعا 2س.50ت.، 6 ئاى 1س.30ت.، 3 ئاى 70 تیین.

ئوریزبوردا «گوسپرید- کنیگا» ماگازیننده

قازاندا چققان گەزیت، ژور- نالارنىڭ یاکا نومیرلارن همەر واقت تابارعا مۆمکین. شوندا ئوق پادپیسکنلاردا ئالىنا.

بەیرەم حیسابىنا بیر نله تۆرعان

پرادوکتلار بوگندەن باشقا 9نچى، 10نچى، 11 نچى همە 12نچى ،تویەبر کۆنلەرندەدە تۆزلگسز بیرنلب تۆراچاق.

«بزنىڭ ،یول»

ژورنالنا یاکا پادپیسکنى بەیەسى:

12 ئایعا 5 ،سوم، 6 ئایعا 2 ،سوم 60 تیین، 3 ئایعا 1 ،سوم 40 تیین، ئایئرمە سانى 50 تیین.

«تاتئیزدات» نىڭ کانتون همە رایون بازنلارى، پادپیسکنى ئالوچى ئاگینتلارى همە تورندان پادپیسکنى جیبەروچىلەردەن کورسەتکەن بەیەلەر حیسابندان ئش یۆرتولەرن ئوتنەبز.

«تاتئیزدات» ئیکسپیدیتسییەسى.

Aftonomiəle Tatarstan Sotsial Sovitlar Çomhyriətenen Qazan Təbəge Xərbi Komisariatı, 20 nce yktəber 1929 nce jıl. QAZAN.

Eşce - krəstiən qzı armiəsndə qəskəri xisapta torucı barlıq qəskər xzmətenə jaraqlı bulqan 1906 nce jldan alıp 18+3 nce jlqa qədər arada tuqannarqa (qzı flottan başqalarqa) bıderelə: Xərbi Komisariatta ucutta torucılardan grazdannıq hənərlərenə əjrəngənnərdən, 1) traktirci traktr mixanikları,* 2) şoffirlər həm motosikliteclər, 3) iliktro mixaniklar həm iliktro montyrlar, 4) tiligrafislar (Morze, Jyze həm Ujtston sistimnərndəgelər) həm radio tiligrafcılar (qsqa tulqnda eşləycelər), şuşı iqlan cqqan kənnən başlap ec kən ecndə yzlərenen ucut knəgələre blən, şul knəgələren həm niudi bulsada kurıs, məktəp həm başqalarnı bırgənnek xaqndaqı tanqlıq kəqəzlərə blən yze tora tərgən rajondaqı militsiə idarəsenə, jaŋa bilitkə almaştırı ücen kilrgə tieşlelər.

Qazan təbəx xərbi komisarı: MASLOF.

ATSSR Səydə Xalıq Komisariatı bıderə: 1928 nce jıl: 30 nce martta SSSR səydə riestrenen 14, 16 həm 17 nce nomirenə (pajlarqa bylnməgən ustaf kapitalı blən eş kyryce xoquqi şaxslar riestrenə) krtlgən, Qazan şəhər kommuna xuçalıqınıń 2, 4 həm 5 nce jort trislərə Qazan Şəhər Sovitenen 1929 nce jıl, 26-IX həm 3-X daqı qərarları bujnca bterelələr. Eş tuqtatu srogı itep 1929 nce jlnıń 15 nce nujəbre bilgelənə. Şul xaqta səydə riestrenə 1929 nce jıl, 4 nce nujəbrdə tieşle jazular jazıldı.

Eş btery komisiəsenə sajlandılar: Qazan Şəhər Kommunxoznnan Bizəkef, Tatnarkomfinnən - Vojnic, 2 nce jort trisnnən Bartoş, 4 nce tristən Garbunof həm 4 nce tristən Ozolin. Eş btery komisiəsenen adrise: Cirnıjşofski 2, (şəhər kommunxoznda) 19 nce bylmədə.

TSXK kolligiə cline: XƏSƏNEF.

1118 Eş mədire: SƏJFLMƏLYKEF.

«یاڭا کیتاب» نەشرییات کاپیراتیفى باسماسى

ئورسچا-تاتارچا یاڭا گالۇعەت

نك ئاز واقت ئچندە کوب نۇسحەسنى تارالدى!

لۇغەتدە 32.000 قەدەر ،ئورس همە چیت تل سوزلەرننە ساف تاتارچا تلدە مەعنەسى بیرلگەن، یاڭا تاتاملار کرتلگەن. لۇغەت هەر کم ئۆچن، بیگنرەكدە ،ئورس تلن ئۆیرە- نوچىلەر، ئوقوچى - ئۆقتۇچىلار، تەرجىمەچىلەر ئۆچن ئىك کیرەکلى بردەنبر یاردەمچى فایدالى ئەسەر.

بەیەسى 3 ،سوم، پوچتنى بلەن جیبەرگە 3 ،سوم 40 تیین

(فاترعنى بلەن تۆیلەنگەندە 50 تیین - کالینکور بلەن تۆیلەنگەندە 75 تیین حاق ئارتدرلب جیبەرلسن).

لۇغەتنى ئالدىروچىلار تیىشلى حاقى ئالدان کوندرسنلەر، ئالوز ئیتب (تولەب ئالرعا) جیبەرلمى. لۇغەتنى 10 نۇسحەدەن کیم بولماو شارتى بلەن کومەکلەشب ئالوچىلارعا ئسکیدکى یاسالا، نۇسحەسندە بر ،سوم، ئاقچانى ،ئالدان کوندرسەلەر قالغان سوماسنى ئالوز ئیتب جیبەرىلر.

سۇرانۇ ئۆچن ئادریس:

Казань, Московская, 74/40 Изд. „ЯНГА КИТАБ“.

Qimmətle kəqəzlərneŋ bəjəse.

1929 nce jıl 6 nce Nujəbrdə

qimmətle kəqəzlərneŋ bəjələre kupunnarı blən.

	Satucılar.		Alucılar.	
6 % 1 nce dəylət zajumı	—	—	4	99,5
III nce dəylət krəstiən cekə zajumı	—	—	5	05
1926 nce jlqı ecke zajum	130	75	128	75
1927 nce jlqı 10 % lı otşlı zajum	25	65	25	55
1 nce 6 % lı otşlı industriə zajumı	25	54	25	44,5
1927 nce jlqı 12 % lı ecke zajum	105	22	105	17
2 nce industriə zajumı 6 % lı otşlı	25	61	25	51
Şul uq 2 nce prosintsız	25	61	25	51
1928 nce jlqı 11 % lı ecke zajumı	102	09	102	04
1929 nce jlqı prosintsız eeke zajum	101	33	100	95
Krəstiən xucalıqın nqıtu zajumı	10	80	10	45

S. S. S. R. Dəylət Bankasınıń Qazan elkə kantorı.

Tatar Dəylət Akadimiə Tiatırı

(Galaktionof uramı № 13. Tilifon № 2—97).

پەنجشەنبە کۆن 7 نچى نویەبر.

کونچىلەر سایوزى ئۆچن یابق ئسپیکتاکل سەحنەگە قویىلا -

"Utlı boçıra" (ئوتلى بۇجىرا) Drama 5 pərdədə Cj. Uralski əsəre. Səxnəgə quja nəybət rizissor: VƏLIEF SYL'VƏ.

شیذبە کۆن 9 نچى نویەبر.

پرافسایوزلار ئۆچن یابق ئسپیکتاکللەر سەحنەگە قویىلا:

IL - ئیل Muzıjkalı milodrama 5 pərdədə K. Tincyrin əsəre. Səxnəgə quja baş rizissor Z. SOLTANOF.

8 نچى نویەبردە بولرعا تیىش ئسپیکتاکل 9 ئنا کوچىرلدى.

8 ئنە ئالعان بیلیتلەر 9 ئنا یارى.

بیلیت بەیەلەرى 30 تیینەدەن 1 ،سوم 50 تیینگە قەدەر.

پرافسایوزلار ئۆچن یابق ئسپیکتاکللەرگە 50 پراسینت تاشلاما یاسالا.

کاسسنى هەر کۆن - ئیرتە - 10 دان 2 گە، کیچ - 5 دەن 10 عا قەدەر ئاچق. ئسپیکتاکللەر باشلانا نەق 8 سەعەتدە.

4 nce nuiəbrdən 10 nce nujəbrgə qədər kino-tiatrlarnıń ripirtuarları

Iliktra — Pralomnıjda 56 tilifun 6 - 06.	4 XI dən 8 XI gə qədər sovkinoonıń iŋ jaxşı nəfis əsərlərnnənən **Məmləkət xərəbələre** 6 bylktə apopiə. Kartinı arkistır blən bara.
Union — Pralomnıj 42 - 8 til. 6 - 21	5, 6 XI də. Vufku kino piessılarnnan. **jaŋa jullar blən (Ike kəc)** 6 bylktə.
Qzıl joldız	6 həm 7 nujəbrdə nəfis, jaŋa kartinılardan **„Iske həm jaŋa“** (Baş szıq)
Catqı	6, 7. 8 nujəbrlərdə **„Kommunartrupkısı“** Tarixi tragidiə.
Majaq	6, 7 həm 8 nujəbrdə. **„Səlim xan“** Tarixi kəncıqış nə is filmese.
NARODNIJ	6, 7 həm 8 nujəbrdə nəfis filme **„Lavina“** (Kafkaz taularnda dram.)

Sianslar „Iliktra“ da 6, 8, 10 s. lərdə. „Union“, „Narodnıj“ da 6 jarım, 8, 9 jarım s. tə. „Qzıl joldız“da 6, 7 jarım, 9 s. tə. „Catqı“ həm „Majaq“ta 7 həm 9 s. lərdə.

KIZITSE bistəsndəge kinoda. 7 nce nujəbrdə „Ylem quuı„ dram.

Kino VUZ 7 nce nujəbrdə "Kallizski rigistratır„ 6 nce nujəbrdə tiatır jarıq.

Vrac kirək

Qazan şəhərndə eşləy ücen sanitar inspiktırı ləyazimenə vrac kirək. Aylıq eş xaqı 175 sum. Tatar tlen bly kirək. Cjərizalarnı 15 nce nujəbrgə qədər Tatarstan Xzmət Komisariatına birrgə kirək.

Şəhər kommunxozı janndaqı transprt piridpriətiələre trisı „Transporttris“

Balansı

1929 nce jıl 1 nce yktəbrgə

Aktif				passif			
I	Milklər	652,134	99	I	Fondlar	679,529	04
II	Matirial - tavar qimmətlərə	110,162	90	II	Rizirflər	11,988	01
III	Iksplatatsia həm proizvodstva	14,055	13	III	Zajumnar, ssudılar həm kriditlər	27,564	54
IV	Aqca suması həm qimətle kəqəzlər	1639	07	IV	Birlgən viksllər	154,574	05
V	Pajlar həm aksiələr	8000	—	V	Kriditurlar	70,735	89
VI	Alınrqa tieşle viksllər . . .	20,660	15				
VII	Podatcut sumaları	102	07				
VIII	Dibiturlar	46,044	02				
IX	Kiləcək jıl rasxutları . . .	17,102	98				
X	Kapital juqaltuları	446	32				
XI	Nətiçələr-atcut jlınıń zararları	74,043	90				
	Balans	944,391	53		Balans	944,391	53

Transport tris mədire: FYGIL.
Baş buxgaltir: ROOT

Главлит № 23 Типография им. Александрова изд. „Красная Татария“. Кремль 11, 1929 г.

Tatglaflit 23 „Krasnaja Tataria“ Gəzitenen N. Aliksandrof ismndəge tipografiəse, Qazan 1929 jıl Kriml, 11.